

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishtvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod iz dvorišča nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEČ

Inserati:

Enostop. petlirvsta (72 mm):
za enkrat . . . 15 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravištvu je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

XXI. redna velika skupščina družbe sv. Cirila in Metoda v Logatcu.

Napredno dijaštvo prepriči udanostno izjavo cesarju.

Po sprejemih in pozdravih — dodatno naj še omenimo, da je gorenjelogaški župan Mulej pozdravil prišlece v imenu gorenjelogaške občine in gospod Smole v imenu ognjegasnega društva — se podajo skupščinarji k jutreku na prost razgovor v restavraciji župana gospoda Lenassijsa v Dolenji Logatec. Tu se je opazilo, da prevladuje na tej veliki skupščini mladi naraščaj — naprednega in narodno radikalnega dijaštva, ki je tu preskušal — skoro gotovo kot pripravo za poznejše volitve — svoje moči. Posledica te agitacije je bilo dejstvo, da se je morala opustiti vsaka udanostna brzojavna izjava na cesarja, ki se je doslej običajno odposlala. Ta uspeh je navzelo napredno dijaštvo napolnil z nepopisnim navdušenjem. Čudno se le zdi, da se je za protest posebno vnela bivši predsednik »Slovenije«, Sicer se je pa, in to moramo tu odkritosrčno povedati, pokazala na tej skupščini velika dekadenca in cepitev narodnega dela. Opazovali smo, da se je od strani mlajšega naraščaja ostro postopalo proti vodstvu. Bil je premišljen in organiziran nastop, ki je hotel na vsak način prodreti s svojimi zahtevami. Kake namene so imeli, povedo kandidatne liste. Šlo se je, kakor smo videli tudi za prozoren namen, da se »klerikalci« kar možno iztebiro iz vodstva. Toda o tem pozneje.

Ob 11. uri se otvoril zborovanje. Skupščina je bila z ozirom na prejšnje prireditve primeroma slabo obiskana. Prevladovali je mladi napredni naraščaji. Družbin prvomestnik mons. Tomo Zupan naznanil skupščinarjem, da je gđc. Papisova izročila njemu za družbo 200 kron, katero svoto je nabrala v Logatcu, ker se je opustila godba. Dalje se zahvaljuje prvomestnik in gosp. nadučitelju Levičniku iz Železnikov za družbi izročeni 52 kron. Pozdravi Notranjce, poda tajniško poročilo mesto odstopivšega tajnika gosp. dekana Žlogarja. Tajniško poročilo smo v bistvu že podali včeraj v svojih brzojavkah. Radi tega opustimo izvajanja gosp. Bradaške.

Koroško šolstvo.

Nato zahteva besedo urednik celovškega »Mira« gosp. Ekar. Zahteva ostro od vodstva precizne izjave kot zastopnik 8 koroških podružnic, kako stališče da zavzema družbino vodstvo glede št. Jakobske šole napram onim faktorjem, s katerimi se vodstvo v tej zadevi pogaja.

Na to interpelacijo odgovarja družbin blagajnik gosp. Aleksander Hudovernik, da družba sv. Cirila in Metoda nikakor ne more podpirati gospodinjne šole, ker je to proti družbinim pravilom, a tudi drugače ne bi bilo v stanu ugoditi dotičnim faktorjem, ker ji denarni položaj tega ne dopušča.

Gosp. Ekar zahteva še enkrat, ne zadovoljujoč se s tem odgovorom, da mora vodstvo podati izjavo, da niso dogovori pretrgani z onimi faktorji, ki imajo to zadevo na Koroškem v roki.

Prvomestnik odgovori: »Ni že s stala elegance, da bi se dogovori pretrgali.« Zavrača poročila, ki so se ravno v tej zadevi razširjala po širni Sloveniji. Vodstvo je zavzemalo v tej zadevi svoje znano, že omenjeno stališče in je s svojo doslednostjo doseglo, da je naposled i časnikarstvo moralo kreniti na pot, na katero je krenilo že preje vodstvo.

Goriško šolstvo.

K besedi se oglasi i goriški deželni poslanec g. Blaž Grča, ki v tajnikovem poročilu pogreša podatkov o delovanju družbe sv. Cirila in Metoda na Goriškem. Zato poda govornik sam natančno sliko o šolskih razmerah na Goriškem. Iz tega poročila razvidimo, kako velikansko narodno breme da morajo nositi goriški Slovenci. Skupno morajo vzdrževati goriški Slovenci 27 razredov s 23 učiteljskimi močmi. Stroški znašajo čez 30.000 kron. Ker je to breme razmeroma veliko, je umevno, da goriške podružnice »spe«, ker pošiljajo te podružnice direktno na svoj »šolski dom«.

Govornik predlaga resolucijo, da se naj goriški Slovencem olajša narodno delo s tem, da se dohodki družbe sv. Cirila in Metoda iz Goriške prepuste »šolskemu domu«, kakor se je to dovolilo istrskim podružnicam.

Prvomestnik obljubi, da se bo o tem predlogu debatiralo takoj v prvi vodstveni seji.

»Preveč nemščine«!

Akademik Stibler iz Štajerske zahteva pojasnil, zakaj da se v šoli na Muti toliko nemščutari.

Prvomestnik poroča, da je to šolo nedavno sam obiskal, a ni slišal niti jedne nemške besede. Pač pa je bil z vspehi te šole zelo zadovoljen. Slično poroča i tajniški namestnik Bradaška. Prvomestnik povdarja, da se je on sam povsod in zadnjič tudi proti velikovškemu okrajnemu šolskemu svetu potegoval z vso enegijo za slovenščino. Prosi navzoče, da vsak slučaj nemščutarenja naznanijo in v treh dneh se bo temu odpomoglo.

»Premalo nemščine«!

Urednik Ekar povdarja nasprotno, da na Koroškem slov. šole to ugonobljajo, ker se premalo poučuje nemščine. Stariši zahtevajo, da se njihovi otroci nauče nemščine, in ako se temu ne ugoti, pošljejo svojo deco raje na nemško šolo. Župnik gosp. Treiber z Koroškega izpove slično. Ker se je glede tega vprašanja pokazalo nesoglasje, prevzame prvomestnik besedo. On sam simpatizira z akademikom Stiblerjem, da naj bodo družbene šole slovenske. Vendar se bo vodstvo o teh razmerah informiralo in vse potrebno ukrenilo, da se ugoti resničnim krajevnim razmeram.

Družbin denarničar poroča o denarnem stanju družbe. Poročilo o tej točki je že prinesel včerajšnji »Slovenec«. Po poročilu nastane daljša debata o

Jebačinovi kavi.

Železniški šef Podkrajšek interpelira vodstvo, kako je to, da ima trdka Jebačin velikansko reklamo na Velkavrhovi hiši, v kateri jegosp. Jebačin označen za družbinega zalagatelja kave, dasiravno je pogodba že potekla. Vrh tega zahteva o tej zadevi natančnejših pojasnil, če so difference že rešene, kajti kakor je on slišal, ne gre vse gladko.

Blagajnik Hudovernik pravi, da vodstvu omenjeno dejstvo glede reklame ni bilo znano. Vodstvo bo vse ukrenilo, da se bo dotična reklama umaknila. Difference same med družbo in gosp. Jebačinom se bodo pa rešile po pravnih zastopnikih.

Urednik Ekar poroča, da so Korošci radi tega poslali potom »Mira« samo 500 kron, ker so morali zbrati za svoj lastni šolski zavod v št. Jakobu 75.000 kron, od katerih je nad 72.000 kron zbranih na Koroškem.

Akademik Rekar govori dolgo časa o estetični vrednosti narodnega kolk. Predlaga, da se sestavi posebni odsek za razširjenje narodnega kolk, da se naj omislijo družbine božične in novoletne razglednice.

Veletrežec Ditrich iz Postojne zahteva, da se mora vodstvo pri oddaji založništva vselej prepričati o kakovosti vzorcev oziroma blaga. Pripoveduje s humorjem, kako je neka pobožna ženica vrgla narodno zavednemu trgovcu Jebačinovo cikorkijo v obraz, češ: »Če delata sv. Ciril in Metod tako slabo cikorkijo, naj jo pa še sama snesta!«

Legitimacijski listki.

Akademik phil. Puntar, zastopnik »Danice«, predlaga, da se vodstvo pogovori z akademičnim društvom »Sava« glede prepustitve legit. listkov. Le tem potem je možno, pravi govornik, da se razširi poraba legitimacijskega listka. Prvomestnik opomni, da je vodstvo v tej zadevi že ukrenilo in dobi »Sava« dotični ukrep v najbližjem času.

»Savan« akademik Kljun po »savansko« interpelira, kako to, da vodstvo akademičnim društvom ni — takoj odpisalo na njihovo ponudbo glede legitimacijskih listkov. »Sava«, pravi patetično, »je z ozirom na tako postopanje vodstva sklenila, da se denar, katerega je skupila za legitimacijske listke, ne odda družbi.« (!)

Prvomestnik s finim sarkazmom zavrne mladega »Savana«. Obžaluje, da se ni ta akademik v šoli učil, kako je naš veliki Prešeren poučil svojo kmečko sestro: »Kadar boš videla, da se kdo visoko nosi, misli le, da je neumen, liki ponosno prazno klasje.« Nato trpko: »Nobenem v vodstvu ni ohol, nimamo vzroka. Mi ne odklanjamo niti priprostege delavca, kamo še akademika, saj v akademiki mladeži je naša bodočnost. Odlok na dotično pismo je tu, dobite ga v kratkem, omenil sem to že predgovorniku.«

Šolske torbice.

Župnik Treiber s Koroškega predlaga, da družba založi šolske torbice za deklice in fante s slovenskimi napisi.

Vidrova žitna kava.

Gosp. Podkrajšek hvali na vso moč Vidrovo kavo. Predlaga, naj se stopi s to slovensko firmo v zvezo.

Liberalci nastopijo.

Kaplan Lončarič iz Trbovelj ožigosa dejstvo, da se je pri poročevanju izkazov posameznih listov za družbo demonstriralo za »Slov. Narod«. Ker tako postopanje le škoduje skupnemu narodnemu delu vseh strank, zato bi on predlagal, da se pri prihodnjem poročevanju le z zahvalo omenja slov. časopise za storjeno uslugo. S tem bi se preprečila vsaka narodnemu delu le škodujoča demonstracija.

Ta govor gosp. kaplana Lončariča je tako uplival, kakor da bi kdo dregnil v sršenovo gnezdo. Nastal je velik umeten hrup. Obče znana skrivnost je, da liberalci direktno agitirajo, da se darovi za družbo sv. Cirila in Metoda ne pošiljajo direktno blagajništvu, kakor delajo katol. narodna društva in drugi, ampak najprej upravništvu »Slov. Naroda«. Potem se pa liberalci okrog hvalisajo »toliko pa toliko« je »Slov. Narod« nabral. Čeprav gosp. kaplan Lončarič niti najmanjše ni omenil blagajnika, vendar je notar Hudovernik burno vstal in odvrčal od sebe sum, da bi on to demonstracijo provzročil.

Gosp. kaplan Lončarič samo konstatira, da on ni očital blagajniku ničesar, hotel je le v korist skupnega narodnega dela prepričati vsako neprimerno demonstracijo, s katero se le nasprotno stranko odvrča od dela in ji jemlje veselje.

Nadzorništvo poroča pismeno, da je vse v redu. — Vodstvu se da absolutorij. Po tej točki vstane družbin blagajnik gosp. notar Hudovernik in poroča, da je slov. katol. narodno dijaštvo na svojem sestanku dne 31. julija v Idriji zbralo 28 kron, katere je akad. phil. Puntar pred skupščino oddal v roke blagajniku.

Volitve.

Sedaj preidemo k najvažnejši točki dnevnega reda. Tu je stopilo v akcijo napredno dijaštvo in nastopalo proti vodstvu tako, kakor da ne bi obstojal iz za narod osivelih čestitih mož. Razburjenost, ki se je tekom skupščine pojavila, je dobila v tem trenutku svoj višek. Pokazal se je jasen namen navzočih »naprednjakov«, da v odbor izvolijo svoje »mlajše« moči. Kako je nastopalo, je dokaz dejstvo, da je moral prvomestnik opetovano zagroziti, da je primoran urediti volitve po pooblastilih, v katerem slučaju bi volilo k večjemu 30 navzočih. Moral je častitljivi starček apelirati na svojo izkazano liberalnost. So se je dijaštvo potegovalo, da mora na vsak način priti dr. Rybač iz Trsta v nadzorništvo, si tudi notar Hudovernik ni mogel odreči veselja, da ne bi dalekovidnih akademikov nekoliko »proficirjal«. Ne bod' te no neumni, saj se vam bo dr. Rybač smejal, ko bo čul, da ste ga v nadzorništvo izvolili. Nadzorništvo nima tako nobenega pomena, razen tega, da mora nadzornik dvakrat na leto kontrolirati denarno poslovanje. In Rybač bo ravno tako prišel v Ljubljano revidirati, kakor jaz sedaj v Trst. — To je vendar nekaj izdalo, izpustilo so dr. Rybača iz kandidatne liste. Značilen za cel nastop »mlajših« je bil govor urednika »Mira« Ekarja, ki je izrekel vodstvu skoro nezaupnico! Utemeljeval je listo »mlajših« s tem, da dá rod za rodom iz istega roda slab rod. — Zahteval je prerojenje vodstva! Kdor noče delati, ven z njim! Lenobe ne! Morali so sejo prekiniti za 10 minut, da se živci pomire. Po dolgih mučnih prizorih, ki so se vršili ob vodstveni mizi, dogovorili so se vendar za zadnjo listo, katero smo včeraj priobčili. Ime Mešič je tiskovna napaka. Spremeni naj se v dr. Ilesič.

Logatčani so se temu prizoru umevno — čudili.

Ob pol 3. uri se je pričel banket. Opazilo se je, da leži neka mora na »skupščinarjih«, bili so pod vtisom prejšnjih prizorov. Še le, ko je dež prepodil težki duhomorni zrak, pričelo se je pri banketu neko življenje. Pri banketu so govorili gosp. učitelj Punčuh, gospod notar Hudovernik, gosp. Luka Svetec, gđc. Grumova, ki je povdarjala važnost ženstva pri povzdigu človeštva iz mračnega nazadnjaštva do sinje poti prosvete. Veselica se je vršila pozno v noč.

Najnovejša liberalna blamaža v Ljubljani.

»Liberalci ne morejo imeti javnega ljudskega shoda v Ljubljani«, je pisal »Slovenec« ob priliki zadnjega razbitega shoda narodno-napredne stranke. »Liberalci ne morejo niti v Ljubljani več imeti shoda niti po § 2.«, rečemo lahko danes, kajti včerajšnja udeležba je bila taka, da se liberalci sami sramujejo svoje prireditve. »Vraga, kaj se šulite, samo »štof« dajete »Slovencu«, se je jezil neki liberalec napram Pustoslemšku. Še Predovičevim hlapcem se je stvar zdela preneumna, ni jih bilo, kakor tudi ne občinskih svetnikov; bilo ni gromovnikov Trillerja, Tavčarja, Hribarja še celo ne.

Včeraj so liberalci pokazali, koliko je v veliki Ljubljani še tistih, ki se vsedejo na lim »Narodove« klike. Bili so takorekoč sami med seboj in tako se je to tembolj videlo. Na tisoče vabil »na zaupni shod po § 2.« so izdali; seve pri tem niso »agitatorji« podpisane sklicatelj Chama nič upoštevali določil tega paragrafa, ampak so listke kar delili okoli ter niso vpisavali na listke niti imen povabljenih. Tudi takega shoda »po § 2.« liberalci ne bodo več imeli in se bodo drugi že morali potruditi, da upoštevajo določila § 2., ker je menda v Ljubljani še kaka nadzirna oblast. K nekemu Zalokarju, ki je moral zapustiti tobačno tovarno iz jako čednih vzrokov, je prišel mestni policijski detektiv s pozivom, naj gre k Chamu, ki mu je potem izročil »vabila na zaupni shod«. To bo tudi zanimiva točka v pritožbi proti postopanju policije! Poleg Zalokarja je bil Chamojv podmaršal znani bivši pestrešek Kadunc, ki je radi sleparij pri »presgermu« odsedel par tednov. Na take može se je sedaj oprla liberalna stranka! Ni čuda, če se take družbe in »Narodove« klike, ki vedno le grize okoli sebe, pošteni ljudje vedno bolj izogibajo.

Točno ob 8. uri je korakal Tavčar s sinom proti »Mestnem domu«, a v dvorano ga ni bilo. V veži sta dva mestna uradnika z asistenco par »venbaciteljev« revidirala vabila, a videč, da vablencev na imena skoro nič ni, puščala sta na shod ljudi, tudi ne vabljenke, ako le niso bili preveč sumljivi. A tudi to ni pomagalo. Dvorana se ni hotela napolniti, ob stengah so stali posamezniki, zbijajoč šale, češ, danes je polno praznega, po sredi pa se je sprehal Pustoslemšek, obupno zroč proti vratom, skozi katera je cepnil tu in tam kak naprednjak, komi, pisar, liberalni študent, sluga, »ogorčene inteligence« ni bilo, narodnega delavstva še manj, razen nekega pijanega individua, ki je v tej puščavi skrbel za malo zabavo. Izmed socialnih demokratov so se shoda udeležili Kocmur, Tokan, Vičič in Breškvar, katerim so prišli listki na zaupni shod ondi v roko. Cham in Pustoslemšek čakata do polu devetih, ljudi pa še sto ni, čakata do devetih, niti 200, kvečjemu 150 se jih je nabralo. Tavčar seveda ni hotel biti priča take blamaže in jo je — odkuril! Ker so udeleženci grozili, da pojdejo domov, ako ne bo nič, je stopil Cham na oder. »Ogorčeni narodnjaki« se približajo podiju in se odkrijejo. Cham pozdravi z malodušnim, hladnim glasom navzoče. Pozove navzoče, naj volijo predsedstvo. Nekdo predlaga Chama, čemur nič ne ugovarja. Dnevnega reda Cham ni povedal. Pove, da je predloga volilnega odseka povod današnjemu shodu in začne razlagati zgodovino volilne reforme. »Ko so Turki 1453 vzel Carigrad (pridružen smeh), je bila potreba, da se ob Donavi ustanovi država, ki naj zadrži navale divjakov; položil se je temelj Avstriji. Vladoj so stopili v zvezo z Rimom, moči in obseg države se je večal po ženitvah, dedščinah in bojih. Kasneje so vladarji uvideli, da se narodi ne dajo niti priženiti, niti podedovati, niti pribojevati, in Nemci so naredili kompromis z Ogri, da bodo tlačili Slovane vsak v svoji državni polovici. To je šlo naprej, in danes imamo volilno predlogo, ki, če se uzakoni, potisne narode za sto let nazaj, kajti namen ima, narodnost potisniti v ozadje in dati premoč reakciji. Volilna predloga diši po rokah onih, ki so jo ustvarili. Šustersičevo delo je. Na sebi ima znak klerikalizma, lopovščine. (Par »ogorčenim« komijem to zelo ugaja, kar dajo na znanje z žalostnim »živio«.) Tudi nižji sloji morajo priti do omike, veljave, organizacije! (Klic: Saj jo imamo! — Pustoslemšek: Socialno-demokratsko!)

Cham je povedal, da ima »shod« namen, da se v Ljubljani (!) ustanovi za slovensko napredno delavstvo »Izobraževalno podporno

društvo», ki bo tisti del slovenskega delavstva (Klic: Predovičeve hlapce, Turke, Predoviče in mesarje Črnete s Poljan) izobraževalo in podpiralo (Klic: Liberalci podpirali, to pa že, to pa to!) in tisti del delavstva podpiralo, ki je bil dozaj sam sebi prepuščen. (Klic: Mestni pometači!)

Cham želi, naj se voli pripravljajni odbor za ustanovitev »podpornega in izobraževalnega društva za nižje sloje«. Predlagam sledeče može. (Klic: Predsednik je in predlagati hoče.) Cham: Ali ima kdo kak predlog? Pustoslemšek razvija neki papir. Klic izmed socialnih demokratov: Kaj pa debata? Debata naj se otvori! »Vabitelju! Kaduncu to ne ugaia posebno, klici sem in tje se slišijo.

Cham mora, poučen od socialnih demokratov, otvoriti debato. K besedi se oglasi socialni demokrat Kocmur. Govorniku se zdi, da ima volilna reforma s Turki prav malo opraviti, zato ne bo govoril o tem, kaj so nekdanji Turki okoli Donave počeli. Prvi, ki je znanstveno utemeljil to zahtevo, je bil Ferdinand Lasalle. Kdor nasprotuje volilni reformi je ali lopov ali pa politični otrok. Tudi liberalci se na videz ogrevajo zanjo, ker vedo, da bodo potrebovali delavcev volilcev, kakor se je Cham preje izrazil, najbrže že pri prihodnjih državnozbornih volitvah v februarju 1907. Preje se niso zmenili za delavca, ker ni imel volilne pravice. Sedaj, ko bo tudi volil, jim bo dober statist. Liberalni stranki očita hinavščino in neodkritost. Ob priliki jeseniške stavke je pisal »Narod«, da »narodno-napredna stranka ni stranka delavcev, ampak ljudi, ki imajo kaj pod palcem«. Vedno so prezirali delavstvo. (Klic pijanega, za »unterholtno in frker skrbčnega moža: To je resnično, živio!)

Kar se tiče novega društva, se Kocmuru zdi nepotrebno in sicer, ker imamo v Ljubljani že strokovne organizacije. Soc. demokracije stoje na razrednem stališču. Le v strokovnih društvih more delavstvo doseči uspehe v gospodarskem in političnem boju. Poleg tega ima vsako društvo v svojih pravilih tudi, da ima namen člane izobraževati. Zato ima že organizirano delavstvo sijajne dokaze. V Avstriji izhajajo 70 listov v 350.000 izvodih na teden, ki širijo prosveto med delavstvom. In delavstvo rado daje krvavo prislužen krajcarje za vzdrževanje listov, in tako dokumentira svoje hrepenenje po izobrazbi in že doseženo inteligenco.

Liberalci naj rajše izobražajo tiste, ki psujejo delavstvo z »barabami«. »Nekaj jih bodele dobili na lim«, meni govornik. »Bog jih vam blagoslovi! A naprej lahko reče, da bodo ti kaj malo podobni delavcem, ker jih lahko naprej imenuje »boljšee«, »narodne« ali če hočete »frakarske« delavce. On meni, da če bi nocoj prišel s takim delavcem v gostilni skupaj in ga vprašal koliko služi, bo gotovo povedal par goldinarjev več, ker se bo sramoval svoje nizke plače. Takih delavcev vam ne zavidamo, s takim društvom se bodo liberalci še bolj korenito osmešili. Liberalcem ta izvajanja ne ugaiajo, ker so pričakovali, da bode Tavčar nocoj zmel Šusteršiča v moko in otrobe, zato menijo nekateri, da je Kocmur že dosti govoril. Impresario za »unterholtno in frker« je tudi teh nazorov, zato kliče: Tku ja. Kva bo zmeri jeden laju. (Smeh.) Kocmur je prepričan, da ta reforma ni ideal volilne reforme, a vendar bo boljši bodoči volilni red, kot pa krivični sedanji. Soc. demokrati mislijo, da sedanji parlament, voljen na podlagi privilegijev, sploh ni zmožen kaj boljšega ustvariti. Lahko pa imamo upanje, da bode novi parlament, voljen po pravičnejšem volilnem redu, mogel vstvariti tudi pravičnejšo volilno reformo v bodočnosti in da bo tudi Slovanom pravičnejši. Tudi govornik je, dasi socialni demokrat, Slovenec, ker drugega biti ne more. On predlaga resolucijo, da sedanja volilna reforma res ne ustreza vsem zahtevam, vendar da daje poročstvo za boljšo bodočnost nižjih slojev. —

Tem besedam je sledila živahna pohvala socialnih demokratov in tudi razsodnejših navzočih. Cham je sedel ves čas očitno depimiran poleg socialnega demokrata Kocmurja. Ko temu odgovarja, se izogne vsem stvarnostim in govori le v »Narodovem« tonu. Po njegovih mislih živi Kocmur še vedno v veri, da stoji liberalna stranka še vedno na stališču kot pred desetimi leti. Liberalci so izpomenili svoje stališče (Klic: Saj ga niti nimate ne) in so zagovorniki volilne reforme, a biti mora enaka tudi v narodnem oziru. Soc. demokracija nima povoda razgrevati se, kajti tudi po novem volilnem redu ne bo izvoljen noben zastopnik delavstva. (?) Sicer je pa soc. demokracija izdala slovensko delavstvo, navdušujoč se za vladno predlogo. (Klici se množe in postajajo vedno burnejši, ko se pomirijo, nadaljuje Cham.) Ta volilna reforma je le v prilog kamarii in reakcionarcem.

Ko Cham konča, se oglasi zopet soc. demokrat Kocmur k besedi. Naj se liberalci še tako razburjajo radi volilne reforme, naj še tako vpijejo radi Korošcev, **jasno je, da so liberalci le hinavci.** Tudi Cham je hotel mistificirati navzoče. Hinavci so! Sicer pa kaže današnji »Narod«, da je volilna reforma liberalcem trn v peti. Govornik čita iz »Naroda« poročilo o agitaciji nemških liberalcev in koservativcev za pluralitetni sistem in označuje prikrito veselje »Narodovo«, da se volilna reforma morda še pokoplje. Za slov. delavce niso poskrbeli mandata, ker so brez zastopstva v drž. zboru, in Adler tudi ne more vsega doseči, ker on zastopa ne samo slov. soc. dem. delavcev, ampak tudi nemške, češke, italijanske itd. Nemci imajo premoč, politično in gospodarsko, ne da se utajiti. Liberalci se ne naj se ne bahaio s prosveto. Sami so krivi, ako so Slovenci zaostali. Dokaz eklatanten za to čitamo v včerajšnjem »Narodu«, ko piše o učitelstvu. Zakaj so gonili

učiteljstvo iz šole v politični boj? Zakaj niso skrbeli, da pride učiteljstvo do tiste veljave, ki mu gre? Zakaj niso poskrbeli za njegovo gmotno blagostanje, ko so imeli moč v rokah. Narodni socialisti so za nič. Dokazuje štrajk v Plznu. Ako bi bili le še pol ure počakali, bi vse dobili.

K besedi se oglasi Pustoslemšek, ki pravi, da je debata prišla v popolnoma drug tir, kakor bi se morala vršiti. Ne volilna reforma, ampak izvolitev pripravljajnega odbora je na dnevnem redu. Hipoma nastane razburjenje med soc. demokrati, kričanje med njimi in liberalci. »Kaj pa je Cham začel z volilno reformo!« — Razburjenost raste, tako da slednjič tudi Pustoslemšek pride v »drug« tir; nekaj časa maha s rokami proti soc. demokratom in vpije, a vsled hrušča se ga ne sliši. Štirje soc. demokrati z največjim vspehom odgovarjajo 150 liberalcem s Pustoslemškom in Chamom na čelu. Pustoslemšek kriči nekaj o narodnem čustvu, ki ga soc. demokratom odreka, in pravi, da so bili slov. soc. demokrati pred 5 ali 6 leti v Celju hušji kot nemškutarji. Pustoslemšek paterično zamahne z roko in zaničljivo pokaže 4 soc. demokratom hrbet. Hrušč traja dalje. »Impresariu« to ugaia, in ker meni, da bi on bil najboljši zmožen, voditi tak glasen shod, z vržinko v ustih stopi na oder in sede za mizo. Že odpre usta, da bi govoril, v tem pa ga konkurent Cham potegne s stola.

Soc. demokrat Tokan se oglasi k besedi, a ne pride do nje. Kocmur se tudi prijavljuje, a liberalci vpijejo nanj; zato izjavi, da bo govoril k opravičniku. Sedaj pa vzraste »vabitelj« Kadunc in začne kot besen kričati: »Ven s Kocmurjem! čemur se pridruži s tenkim glasom več golobradcev. Pustoslemšek in Črneškerjan mirita Kadunca. A ta si ne da nič dopovedati, sili proti Kocmurju, vihti pesti in kriči: Ven ž njim, ta ni vabljen! Dvakrat je že dosti govoriti. Impresario navdušeno potrdi, da »je dost laju«, Pustoslemšek uči Kadunca, da so soc. demokrati vabljeni ali zastoj, Kadunc kriči, ž njim vred še več vročkrvnjevec, rinejo se k štirim soc. demokratom, ki se prezirljivo smejejo.

Cham zvoni, nekdo pri mizi vpije, »da je dneveni red sampošebi umeven kakor parlamentarično. Konečno je Chamu komedije dovolj in vpraša, kdo predlaga pripravljajni odbor. Več glasov: Mlinar. Soc. demokrati: Debata še ni končana. Tokan in Kocmur imata še besedo. Cham: Kocmur nima besede. Kocmur: Govoril bom k opravičniku. Hoče govoriti, a liberalci kriče: Konec debate. Kričanje raste: Ven ž njim! Ven ž njim! Cham stopi z zvoncev v roki na stol in da predlog glede konca debate na glasovanje. Se sprejme. Cham: G. Pustoslemšek predlaga naslednji odbor. Pustoslemšek čita več imen, ko pa imenuje Zalokarja, prašne Kocmur in soc. demokrati v bučen smeh. Liberalci so konsternirani. Slednjič Pustoslemšek črta Zalokarja in nvrsti Kadunca. Predlog glede pripravljajnega odbora se tudi sprejme. Med »izvoljenimi« je Kadunc, katerega izvoljijo skoro gotovo za — blagajnika. Proti nihče ni glasoval. Liberalcem se mora take »može« privoščiti. Med izvoljenimi je tudi znani Verčič. Cham (na stolu): »Zaključujem shod« in izgine. 150 liberalcev se oddahne, češ, hvala Bogu, da vsaj tega shoda 150 liberalcev niso razbili 4 soc. dem., ki se veselo smejejo. Impresario — kakor smo pozneje dognali neki žganjar z Viča — je zadovoljen z uspehom shoda in da tem čustvu duška s tem, da stopi na stol pod svetilko in kriči: »Živja! Kva bo Kocamar-tur! Misl, de u zmeri laju. Nej še drug! Kokopa!

150 liberalcev — štirje soc. demokrati, silna agitacija za shod — minimalna udeležba — pripravljajni odbor za ustanovitev izobraževalnega in podpornega društva za nižje sloje, — na shodu pisarji, par nižjih uradnikov, komije, narodnih delavcev nič, le impresario, — onemoglost Pustoslemška in Chama. Kdo se ne smeje »ogorčeni« inteligenci in smešnemu manevru? O priliki poizvemo, koliko je občina dobila za dosedanje liberalne shode ker je prepustila dvorano. Če hočete res poznati Ljubljano in če niste samo hinavci proti delavcu: **Ven z volilno reformo za občinski svet!** Tako se bo ljudstvo najbolj izobraževalo!

Po razpustu ruske Gosudarstvenne dume.

Upori in nemiri v ruski armadi.

Upor v Svaeborgu je končan. Uradno poročajo, da je vstaja v Svaeborgu zadušena. Predvčerajšnjim zvečer so razvili uporniki belo zastavo. Takoj so prenehali streljati iz topov. V Helsingforsu so videli predvčerajšnjim plapolati belo zastavo na svaeborški trdnjavi. O polnoči je gorelo na nekem po upornikih zasedenem otoku. Svaeborške upornike je vodil kapitan Koch, ki je bil v boju ranjen in so ga zaprle vladne čete. V helsingforski bolnici je 200 težko ranjenih vladni zvestih vojakov. Udali so se vsi svaeborški uporniki. Na carjevo povelje jih bo sodilo za to sestavljeno vojni sodišče.

O bojih med uporniki in carju zvestimi vojniki poročajo s 1. t. m.: Zveza med trdnjavo Svaeborg in Helsingforsom zopet obstoji. — Uporni mineri in velik del trdnjavskih topničarjev je zasedel tri utrjene otoke. Ponoči so pričeli streljati uporniki iz pušk in topov na trdnjave. Zveste čete so takoj začele streljati na upornike. 31. m. m. je ponehalo streljanje, a ob polu 3. ponoči so zopet začeli grometi topovi. Streljali so do jutra. Žene in otroke so vozili s parnimi čolni v mesto. Dne 1. avgusta so nadaljevali boj. Zveste čete so se hrabro borile in osvojile mestni del Skatodin in osa-

mile trdnjavo Svaeborg. Finski senat je nevoljen na rdeče garde, ki kompromitirajo finsko svobodo, ker simpatizirajo z uporniki. Tekom 1. t. m. so pomnožili zvesto trdnjavsko topničarstvo s pehoto. Celi dan so dohajale v Helsingfors nove čete. Dne 31. m. m. sta bila vsled poškodovane proge ustavljena kurirni in poštni vlak, ki vozita med Peterburgom in Helsingforsom.

Splošno sodijo, da je energični nastop ruskih vojnih ladij »Slava«, »Cesarjevič« in križarice »Bogatir« povzročil, da so se udali vstaši in da so odvrinili strašno nevarnost. Bali so se namreč, da potegnejo mornarji z uporniki in da odrinejo v Kronstadt, kjer bi jih bili sprejeli uporniki z odprtimi rokami. Med mornarji v Kronstadtu so se namreč pojavili 1. t. m. novi nemiri, ki so jih pa takoj zadušili. Uprli so se namreč mornarji 4. in 7. ekipaže, a zveste čete so jih takoj zadušile in pri tem rabile tudi orožje. Če bi bil proti svaeborškim upornikom odposlani mornarji potegnili z uporniki, bil bi v kratkem v oblasti upornikov tudi Peterburg in Petrov dvorec. Na zvestobo mornarjev je pač vplivalo, ker jih je vodil veliki knez Aleksander Mihajlovič. Splošno sodijo da je svaeborški upor v zvezi s tifliškimi in kronstadtskim uporom. Nekatera poročila so trdila, da nameravajo revolucionarji vpriporiti ob enem in istem času v več krajih vojaške upore. A ta načrt so preprečili svaeborški uporniki, ki so prehitro udarili.

Vojaških uporov v Rusiji ne povzroča morebiti toliko nezadovoljnost z obstoječim državnim redom, kakor to, da ravnojo častniki jako grdo z vojniki. In to ravnanje razburja duhove. Revolucionarni agitatorji pa izrabljajo položaj in vlivajo olje na žrjavico. Dozaj je še vedno zmagała vlada v bojih z nezadovoljnimi vojniki. Zgodovina vojaških uporov v Sevastopolu, Kronstadtu, Poltavu in Svaeborgu pa le dokazuje, da je veliko nezadovoljnosti v ruski armadi in mornarici. Carsko samodržstvo je pa navezано danes le še na armado.

V poročilih o svaeborški vstaji so se pojavile tudi rdeče finske garde. Finske rdeče garde obstoje iz delavcev in socialnih demokratov. Oborožene so in zavezane, da varujejo svobodo in finske ustavne pravice. »Novo Vreme« jih je nedavno dolžilo, da pripravljajo na Finskem odpor za odpad Finske od Rusije. »Rdeče garde« jim pravijo, ker nosijo člani rdeče kape in znamenja.

Skrýdlov o nemirih med mornarico.

Admiral Skrydlov se je razgovarjal z zastopnikom »Peterburške brzojavne posredovalnice«. Poveljnik črnomoškega brodograja se je izjavil, da nemirov v mornarici ne povzročajo gospodarske zahteve, marveč le revolucionarna propaganda in pa, ker število častnikov ni zadostno. Admiral je obiskal 1. avgusta mornarje, ki so obsojeni zaradi novembrskih nemirov. Ostal je pri njih sam in jim dokazoval, kako napačno so ravnali, ker niso priznali vojnega sodišča. Ko jim je rekel koncem razgovora bratje, mu je eden zaprtih mornarjev odgovoril: »Nismo več bratje, mi smo kaznienci.« Skrydlov je nato rekel, da razsodba še ni potrjena in da jih zato smatra kot brate, ki so obsojeni, da služijo pri kazenskem batalionu. Skrydlov se je mudil pri obsojenih od 7. zjutraj do 2. popoldne. Admiral ne upa, da lahko uvede zopet mir v mornarici.

Politični položaj, napadi in umori v Rusiji.

Ministerstvo razglašá uradno, da pomilostite veliko političnih hudodelcev ob obletnici razglasitve ustavnega ukaza. Vse brzojavke v notranji Rusiji so zopet podvržene cenzuri. Grof Heyden je izjavil, da je odločno odklonil ponujeno mu ministrsko mesto in je zapustil Peterburg. Varšavski okrožni načelnik Bura-vo je bil napaden in umorjen na odprtem polju. Ustreljena sta bila tudi policista, ki sta ga spremljala.

Herzenstein je bil ustreljen iz zasede z dvema streloma, ko se je izprehajal ob obrežju s svojo soprogo in hčerjo. Napadalec se je skrivil v neko grmovje in pobegnil, ne da bi ga bil kdo videl. Oba strela sta ga zadela v prsi, hči pa je bila ranjena na roki. Značilno je, da so govorili v Moskvi že popoldne, da je umorjen Herzenstein. Neki bivši poslanec dume je celo vprašal telefonično uredništvo »Rieči«, če je res Herzenstein umorjen, ko je Herzenstein še živ. Herzenstein je bil tisti, ki je v dumi sprožil znani agrarni predlog, ki je bil vzrok razpustu dume. — **O požaru carjeve palače** poročajo, da je pred nekaj dnevi pogorel le hlev, a ne graščina.

Aladjinova prorokovanja.

Na londonskem interparlamentarnem kongresu je bil navzoč tudi vodja delavske stranke. Ob svojem odhodu se je izrazil nekemu poročevalcu na sledeči način: »Svet ne bo o tej zadevi več dolgo v dvomu. Pred malo leti sem bil jaz sam častnik in tudi pozneje sem živel vedno v tesni zvezi z armado. Torej vem več o revolucionarnem duhu v armadi, kakor moji kolegi. Vojaki, večnoma sinovi kmečkih starišev, imajo do nas isto zaupanje, kakor po vseh živci njihovi bratje in stariši. Mnogo poveljnikov nam je dalo svoje besede, da se ne bodo bojevali s četami proti ljudstvu, ampak zanje. To so obljubili pred nekaterimi tedni in brez dvoma ostanajo obljubam zvesti. Boj, ki smo ga začeli, je boj za življenje in smrt. Mi bomo pozvali vse ljudstvo v armadi in na morju, in to se bo odzvalo, ko bo čulo naš klic.«

KAKO SIRIJO NEMCI KULTURO V AFRIKI.

Nečuvno škandalozne dogodke poročajo iz nemških afriških naselbin. Kolikokrat kriči in vpije nemško časopisje o nasilnostih ruske birokracije in o ruski korupciji! A Nemci nastopajo v Afriki tako, kakor so delali svoj čas Turki po naših krajih. Nemci, ki se vračajo iz

naselbin, priobčujejo neverjetne grozovitosti o nemških četah v Afriki. Brez usmiljenja more nemški vojaki zamorke, če nočejo izpovedati, kje so skriti njihovi uporni možje, Marengi. Pa odkrivajo se tudi nečuvne stvari o korupciji med nemškimi častniki v Afriki. Te dni so zaprli nemškega majorja Fischerja. Ovadila sta ga njegova žena in neki sorodnik, ker bi se žena rada rešila svojega čednega moža. Fischerja so zaprli, ker je goljufal, ponarejal listine in sprejemal darove. Majorju Fischerju so poverili upravo obleke za nemške afriške čete. Strokovnjakom ni bilo že dolgo časa všeč, ker je Fischer naročal in sprejemal sam obleko. Uvedel je tudi razvado, da je hranila trdka Tippelskirch & Comp. sama vojaško obleko. S trdiko je občeval Fischer jako intimitno. Za izredne potrebešine so plačali po njegovem posredovanju višje cene, kakor so bile dogovorjene. Fischer je bil vsak dan v tvornici in ko je postal major, so ga sprejeli s slavnostjo v tvornici, ki mu je dala tudi stalno na razpolago avtomobil. Z načelnikom trdke pl. Tippelskirch se je tikal. Tippelskirch je posodil majorju Fischerju tekmo let do 100.000 mark. S trdiko je imel major Fischer službeno veliko opraviti, ker se je šlo za sestavo nabavnih pogodb. Najbrže se bo moral tudi Tippelskirch zagovarjati pred sodiščem, ker je podkupoval. Trdka Tippelskirch je sklenila prvo pogodbo z naselniškim oddelkom leta 1896. Kupčija je šla jako dobro, in solastnik trdke je bil tudi general Podbielski, ki je, ko je postal minister, prenesel delnice na svojo ženo. Trdka je zahtevala leta 1903, naj se ji podaljša monopol za nabavo obleke kolonialnim četam do leta 1911. Kolonialni oddelek je pa obljubil vrhutega trdki se, da če se tudi vzame uprava kolonij vojnemu ali mornariškemu ministerstvu, da trdka obdrži svoj monopol. V nemškem državnem zboru so predlagali marca mesca, naj razveljavijo pogodbo s trdiko. V debati so dokazali, da služi trdka 30 do 40% več, kakor zaslužio običajno trgovci, na leto čez normalni dobiček dva milijona mark. A strožje kontrole niso izvedli, ker je zahtevala trdka dva in pol milijona odškodnine, če razveljavijo takoj pogodbo.

JAPONCI V JUŽNI RUSIJI IN SIBIRIJI.

»Odeški list« piše, da dan na dan prihajajo Japonci v Rusijo ter da si prizadevajo, da bi s svojimi izdelki prišli na ruska tržišča. V zadnjem času so bila v Rusiji ustanovljena tri velika trgovska podjetja, ki so nakupila dva tovorna parnika »Dobrovoljne flote« za prevažanje izdelkov iz Japonske.

V Nižnem Novgorodu se nekoliko japonskih eksporterjev pogaja z ruskimi trgovci radi ureditve trgovinskih odnošajev.

Iz Tiflisa javljajo, da so radi pogubononega štrajka, ki vlada v onih krajih, umeli japonski agentje v Tiflisu, Baku in Batumu izposlovati mnogo naročil za japonske trgovske trdke, katerih so agentje.

Mnogoštevilno se priseljujejo Japonci tudi v Sibirijo, kar povzroča velikih skrbi tamšnjim oblastnjakom.

Iz Moskve javljajo, da tamošnje velike tovarne sukna, platna in papirnatih izdelkov tožijo radi težkega boja, ki ga imajo vzdrževati z japonsko konkurenco.

UMORI NA BALKANU.

Nedavno je ušlo iz Ueskibla v Vasojeviče v Črnogoro na počitnice 12 pravoslavnihi dijakov. Potoma jih je napadla roparska turška četa pri Silnici in dva od njih ubila in enega ranila. Eden od ubitih je Črnogorec.

Dnevne novice.

× **Goriški pripravljajni pododbor za tretji slovenski katoliški shod** je v svoji predvčerajšnji seji razpravljajl o različnih zadevah, tičočih se udeležbe goriških Slovencev pri tem važnem shodu. Na vsa županstva so se razposlali pozivi, s katerimi se vabijo vsi župani kakor tudi člani starejšinstev, da se udeležijo katoliškega shoda v obilnem številu kot zastopniki svojih občin. Pripravljajni odbor prosi vse somišljenike v mestu in na deželi, da z vso živahnostjo delujejo za najobilnejšo udeležbo z Goriške. Sklenilo se je, da se določi gotov vlak, s katerim se odpeljejo goriški udeleženci kolikor mogoče skupno v Ljubljano. O tej priliki je prišla v razgovor tudi **IV. resolucija katoliškega političnega in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem**, s katero so zaupniki koroški sklenili preklicati napovedano udeležbo pri katoliškem shodu v Ljubljani, ker so slovenski Korošci bili prikrajšani pri volilni reformi. Ne da bi se hoteli vtikati v koroške zadeve in vprašanje velilne reforme, so člani pripravljajnega odbora soglasno izrazili svoje začudenje o navedeni resoluciji koroških zaupnikov, kateri bi vendar mogli in morali razločevati volilno reformo od katoliške stvari, ki je povsem nedolžna na krivici, ki jo trpijo koroški Slovenci v vprašanju volilne reforme.

— **Pijonirji delajo vozno pot čez Veršec v Trento za artilerijo.** Tako se nam poroča iz Kranjske Gore. Dne 10. avgusta pojde cela brigada z dvema baterijama čez prelaz med Mojstrovko in Prisankom v Bovec, menda pride tudi nadvojvoda Henrik.

— **Letovirčarji na Gorenjskem.** Iz Kranjske Gore se nam piše: Tukaj je že prav živahna letoviška sezona. Med drugimi bivajo tukaj: bivši železniški minister Gittenberg, gimnazijški ravnatelj Hubad iz Kranja, vseučiliški profesor Zelinka iz Černovic, general pl. Hortstein, grški konzul Aristides Carneris,

več Čehov in drugih. — Ustanovilo se je »letoviško društvo«, katero skrbi za olepševanje kraja in daje letovičarjem vse potrebne izvestja zastran stanovanj itd. Napravilo je prav pripraven pota in počivališča, kjer je najbolj zanimiv razgled.

— **Člani »Slovenske krščanske socialne zveze« in »Abstinenta« v Ratitovcu.** »Zvezin« in »Abstinenta« predsednik dr. Krek je povabil »Zvezine« in »Abstinenta« člane preteklo nedeljo na Ratitovec. Izleta se je udeležilo lepo število ljubljanskih krščanskih socialcev kakor tudi več sto domačinov iz Selc, Sorice, Podblice, Danj, Dražgoš in drugih gorenjskih krajev. Celo iz daljnega Bohinja je prihitelo lepo število vrlih naših mož. Pod vodstvom »Zvezinega« in »Abstinentovega« podpredsednika stolnega vikarja L. Smolnikarja in pevovalje pevskega zbora »Slovenske krščanske socialne zveze« g. kateheta Čadeža je pihel na Ratitovec tudi pevski mešani zbor »S. K. S. Z.« (Slovenske krščanske social. zveze). Ob 10. uri je bila za udeležnike sveta maša z govorom g. Smolnikarja na Prtovcu. Prav dobro je prepeval »Zvezin« pevski zbor. Po maši pa na Ratitovec. To so ti gledali preplašeni gamsi, ko se je po strmih ratitovski bregih vila tako velika kača krščansko-socialnih planincev. Gamsi so metali na del izletnikov, ki si je izbral najstrmejši pot, kameenje, ne da bi bil kdo zadet. Slikovit je bil prizor na pisano množico nad sivimi ratitovski skalami. Pričela se je prisrčna domača nepriljena zabava. Dr. Krek je v dovršenem govoru pozdravil izletnike vrh Ratitovca, v obližju očaka Triglava. Kazal je na nevarnosti, ki groze našemu domačemu rodu, ker so po novi železniški prodi naravni branilci našega domačega rodu, na Gorenjskem, Triglavsko in Karavansko gorovje. Pozivljaj je domačine, naj branijo svojo rodno zemljo proti tujemu navalu, da se ne puste izvabiti najmikavnejšim ponudbam in naj vzdrže svojo zemljo. Po Krekovem pozdravu je pa zapel »Zvezin« pevski zbor več lepih pesmi, peli so tudi domačini. Dančkanje so zapele neko staro pesem, ki je poslušalcem nad vse ugajala. Splošnega veselja ni motil niti dež, ki je pozdravljaj nekolikokrat izletnike. Večina izletnikov je zapustilo ob 4. uri Ratitovec, nekaj jih je pa ostalo, ki so jo mahili v ponedeljek s Prtovca na Sorico in Podbrdo, od koder jih je odnesel vlak nove bohinjske železnice v razne kraje.

— **Veseli priredi gasilno društvo v Radovljici** v nedeljo, dne 5. t. m. v restavraciji g. Kunstelj na s sledečim sporedom: 1. Godba na lok, 2. Petje, 3. »Andrej Grabež«, igrokaz v dveh dejanjih, 4. Srečkanje, 5. Šaljiva pošta, 6. Prosta zabava in ples. Začetek ob 4. uri popoldne. Vstopnina 60 vin. K obilni udeležbi vabi gasilno društvo v Radovljici.

— **Novice iz Dolenjske.** Od Sv. Križa pri Kostanjevici se nam piše: Zvonik naše župne cerkve je podrt. Visok kolobar kamena leži na mestu nekdanjega vitkega stolpa. Toča je napravila ogromno škodo. V soboto, dne 28. julija, je pregledal državni poslanec Pfeifer po toči poškodovane kraje. Postarni gospod se ni strašil grudastih pot po naših vinskih gorah. Poseben odsek je pregledoval in cenil škodo. Škoda je cenjena na 140.000 kron. K sreči je pas, koder je klepala toča, precej ozek. Še več so trpele nekatere vasi čateške fare, katerim je toča popolnoma uničila vse poljske pridelke. Po dolinah ležeči travniki so zasuti s peskom in sipi. — »Vzrok toče«. Nekateri babjeverni ljudje po gorskih vaseh domnevali, da imajo duhovni moč točo narediti. To pot dolžijo unijskega župnika iz Stojdrage, češ, »pop je točo naredil«. Ubogi stojdrski župnik, ki je sicer vaju svojih divjih gorskih Vlahov, se skoro ne upa v sosede vasi. — Strah pred Gazičami. Otroci si ne upajo več v šolo in tudi postarne žene ne več mimo po poti, kajti pod Gazičami straši. Videli so skozi več dni na hrastu ob mostičku prikazni: Jezuščka, napol v rožah skritega. Drugi pot zopet rakev z venci prepleteno, angelje in podobno. Pametnejši so izkušali doznati resnico, toda njih so se prikazni izogibale. Sumijo nekega moža, ki prireja strah, da odvrne otroke od nabiranja gob po tamšnjem gozdu. Lani je dobil zanje bajne nad 100 K.

— **Novice iz Mirne na Dolenjskem.** V Volčjih njivah je padel dne 24. julija posestnik Jožef Kovač s kozolca in si je zlomil desno roko za pestjo. Moral je iti v bolnišnico usmiljenih bratov v Kandijo. — Tukajšnja nova šola je pod streho. Krita je z eternitom, o katerem pravijo fabrikanti, da bo za večno. Bomo videli, če prej ne umrjemo. Delo je izvršila trvdka Korn iz Ljubljane. — Pretečeno nedeljo je bilo v izobraževalnem društvu predavanje o namenu katoliških shodov. Govoril je domači g. župnik. Oglašilo se je 16 mož in mladenčev za udeležbo. Društvo se udeleži katol. shoda z zastavo. — Trta je do zdaj lepo kazala. Bog nas je obvaroval toče in nevihte. Pa zadnji čas se je začelo grozdje osipati vsled do lani neznane uime. Zopet bo malo vina. Piti bomo morali vodo in tako postati prisiljeni abstinentje. To ni dosti prida. — V soboto, 28. julija t. l. je peljal neki voznik kamen k vodi Mirni, katera se letos urejuje. Njemu pomagajoči delavec Rok Meglič iz Praprotnice se mu vsede na voz. Med vožnjo Meglič po neprevidnosti vtakne nogo v kolo, ki mu jo zlomi. Nesrečnega so odpeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo. Upati je, da bo slavni deželni odbor rečeza odškodoval za bolečine in telesno poškodbo.

— **Prostovoljno gasilno društvo v Smartnem pri Litliji** priredi dne 5. avgusta t. l. na gostilniškem vrtu gospoda Ivana Robavska tombolo z godbo in petjem, katere čisti dohodek je namenjen za napravo še potrebnega gasilnega orodja. Začetek ob pol 4. uri popo-

odne. Cenjeni prijatelji se uljudno prosijo, ta-istega se s kakim darom oziroma dobitkom za tombolo spomniti ter naj se na načelnika gospoda Ivana Robavska odpošlje. — K obilni udeležbi najljubše vabi odbor.

— **Iz Spodnje Šiške.** V št. 159. čitali smo v »Slov. Narodu«, kako Spodnja Šiška napreduje. »Slov. Narod« popiše tovarno gospoda P. Keršiča, g. F. Burgarja in g. J. Zelenkata. Res prav ameriška reklama. Nazadnje pride liberalno hujskanje proti županu gosp. J. Burgarju. V članku smo opazili, da je Markov en napredek pozabil, in to je velika trgovina s kislim zeljem g. M. Lavrenčiča. Markov, ali ni ta trgovina ravno tako potrebna ameriške reklame, kakor gori omenjeni tovarnarji? V Spodnji Šiški res napredujemo, odkar imamo Markova. Ta res razume, kako se reklama dela, razume pa tudi hujskanje proti našemu županu. Oče župan, odpusti Markovu, saj ne ve, kaj piše!

— **Važno za konjerejce.** Ob priliki premovanja konj v Št. Jerneju na Dolenjskem dne 1. septembra t. l. se bodo od posebne komisije nakupovali konji za c. kr. vojno. Ob tej priliki se bodo tudi razdelili več daril onim posestnikom konj, od katerih bode ta komisija mogla konje za vojno kupiti. Konjerejski odsek s tem vse konjerejce obvešča ter jih spodbuja, da ta dan svoje konje, in sicer ne le plemenske kobile, ampak tudi druge kobile in pa valahe (skoplence) v Št. Jernej pripeljejo. Naj se pripelje kolikor mogoče veliko konj, da se dotični komisiji pokaže zanimanje za rejo vojaških konj, ako ima ta resni namen na Kranjskem konje za vojno proti dobri plači kupovati. Konkurence se lahko udeležijo vsi kranjski konjerejci, ki imajo za vojaštvo sposobne konje in ne le oni krškega in novomeškega okraja. Želi se prav mnogobrojne udeležbe.

— **Strela je ubila** 1. avgusta ob polu 5. popoldne na polju v Bohinjski Srednji vasi lepo kobilico posestnika Jožefa Prežlja — vredna kakih 500 kron. — Še večja nesreča bi se bila kmalu pripetila nekoliko višje — na senožehtih. Žmitkovi senoški in grabljice so vedrili pod neko smreko. A ker je bil nalič vedno hujši, zbežali so od tam na neke svišli. Par trenutkov pozneje je udarila strela v smreko in jo razcepila od vrha do tal. Jerbas, ki je ostal pod smreko, je prevrnila in osmodila čez jerbas pogrnjen prt. Druge škode, hvala Bogu, ni bilo.

— **Resnica o velikanski kači na Gorjancih.** Piše se nam: Že v sobotnem »Slovencu« sem omenjal, da so vse o »velikanski kači na Gorjancih« širom po Dolenjski raztresene gorstasne govorice, le prazne budalostne govorice, ki imajo v najoptimističnejšem slučaju le toliko verodostojne podlage, kolikor je dotični mož iz Koroške vasi, ki zatrjuje, da je kačo videl, sam pravil. Poročilo »Slovenca« je spravo dotične »lažnjive Kljukce«, ki s takimi farbarijami vznemirjajo širšo javnost, zlasti otroke in bojazljive ljudi, v nemalo zadrego. Zbali so se namigovane »uradne preiskave« in da se vseh eventualnih posledic še pravčasno izognejo, se je že v ponedeljek raznesla po mestu in kmalu nato po vsi okolici vest: velikansko kačo na Gorjancih so ustrelili. In sicer ustrelil jo je orožnik s Cerovec, 35 metrov je dolga, debela kot hlad ito. . . Torej kače se ni treba več bati! Tudi ti novici sem skušal do dna priti. Informiral sem se pri tukajšnjem orožništvu, če je o tem kaj znanega. Gosp. četovodja Rozman mi je dal nasvet, naj se obrnem direktno na orožniško postajo v Cerovec, torej tja, kjer naj bi bila kača ustreljena. K sreči so bil gospodje ravno v mestu. Le ti so se ti najnovejši farbariji prav iz srca smejali. Nihče ni videl te kače, najmanj pa je kdo orožnikov nanjo streljal. Sumnili so takoj, da si je pri teh verzijah nekdo napravil »grand špas«. Ako bi bila res kaka kača iz menažerije všla in bi se jo tu okrog sledilo, dobila bi naša v Gorjancih se nahajajoča postaja gotovo uradno naznanilo in navodilo. O tem pa nam doslej ni ničesar znanega. Da je kača nekemu »komedijantu« ušla spotoma iz Metlike v Novo mesto, je gorostasna laž, ker tu sploh ni nihče prevažal kakih zverin in če bi jih, bi bil izgubo kače gotovo nam naznanil. Tako nekako je govoril gospod postajevodja orožniške postaje v Cerovcu, torej »mož postav« , ki bi moral o ti stvari, če bi bila resnična, največ vedeti. Kaj je potem resnica na celi stvari? To bodi, v kolikor že ni bilo v sobotni številki, v kratkem pojasnjeno. Nekateri hočejo vedeti, da je bilo pred kakimi štirimi tedni po časopisih razglašeno, da je v Bernsdorfu pri Dunaju ušla iz menažerije velikanska kača »Riesenschlange« imenovana; na njo je bila razpisana nagrana. Ljudje so začeli gruntati, kaj ko bi se kača k nam zgrešila. To je nek šaljivec (baje v Stopčah) hitro uporabil, in stvar o kači je bila kmalu gotova. Drugi so hitro pridjajali, da je bila ta vest celo v »Dolenjskih Novicah«, pa ne za Bernsdorfo, ampak kača je naravnost na Gorjancih ušla, ko je vozil neki komedijant svoje zverine iz Metlike v Novo mesto. Poleg te kače je ušel tudi velikanski »ris«, ki grozovito tuli po noči ob robu gorjanskih gozdov. Čim dalje je šla govorica, tem več so ji pridjajali. Iz 5 metrov, kakor so jo prvi hoteli videti, narasla je do 15 metrov, in na vse zadnje, ko so jo ustrelili, celo na 35 metrov. Vsak razumen človek mora že iz teh diferenc sklepati na — farbarijo. Jenič iz Koroške vasi je nato res videl veliko kačo v vinogradu. Od tedaj naprej so švigale gorostasne govorice kot požar po celi Dolenjski. — No, ali je Jenič res kaj videl ali ne, o tem nimam poviča dvomiti. Če je videl kak večji eksemplar, bil je to — gož, ali gožka, (ne voz) torej popolnoma nedolžna, domača kača, če tudi je lahko jako dolga (morda 1—2 metra) in jako močna in debela. Tudi takozvana »jamska kača« (Höllennatter), katerih je v naših kraških rupah dovolj, ni izključena. Pa o tem vam morda podrobneje poroča nek drug gospod, ki ve več zanimih po-

datkov o teh mrcinah. Jaz le zaključujem: vsa resnica o velikanski kači na Gorjancih je — fantazija in — laž.

— **Iz Begunj (Gorenjsko).** Tukajšnje gasilno društvo je hotelo 5. t. m. prirediti veliko slavnost blagoslovljenja gasilnega doma in petindvajsetletnico, ali zaradi neke zapreke je pa moralo to preložiti. Seveda ni še čas natančno določiti, vendar bo najbrže ta slavnost začetkom septembra.

— **Proti mednarodni trgovini z dekleti.** Ministrstvo za notranje zadeve je ustanovilo proti trgovini z dekleti »osrednji urad za nadzorovanje trgovine z dekleti v deželah zastopanih v državnem zboru«. Kot tak urad je določeno c. kr. policijsko ravateljstvo na Dunaju. — Neobhodno pa je potrebno temu osrednjemu uradu v pomoč, da tudi železniško osobje kar najkrepkeje podpira to delovanje, ker pride s potniki v ožjo dotiko. Južna železnica je že izdala cirkular na vse postaje Južne železnice, v katerem se pozivlja vse osobje, naj sodeluje v tem smislu, kar posebno velja za obmejne postaje. Sprevodniki imajo vsak bodisi kakorkoli sumljiv slučaj takoj naznaniti postajenačelniku prve postaje, kjer vlak dalje časa stoji. Ti postajenačelniki imajo dolžnost, oblastem to nemudoma naznaniti, oziroma ako jim to ni mogoče obvestiti o tem ono postajo, kateri je mogoče dobiti policijsko pomoč. — Sodelovanje železniškega osobja v tem oziru pa nima nikakor segati tako daleč, da bi se smeli popotniki vznemirjati. Tudi v popolnoma dognanih slučajih je osobje navezamo le na opazovanje, naznanitev, nikdar pa ne sme dejansko poseči vmes.

— **Od kranjsko-primorske meje se nam piše:** Pričakovali smo, da gospodje pri visokem c. kr. namestništvu v Trstu in pri slavnem c. kr. okrajuem glavarstvu v Tolminu vendar vedó, kje se prične ozemlje primorske kronovine; da leži Podbrdo tik kranjsko-primorske meje, ter je hkrati tudi prva postaja na Primorskem, naslanjaje se na dve strani na kranjsko gorovje. Županstva neposredno sosedne Selške doline v Sorici, Železniki in Selcih bila so tudi tako taktna, da bi se bila po deputacijah na Podbrškem kolodvoru poklonila Njegovi c. kr. visokosti presvitemu nadvojvodu prestolonasledniku Franc Ferdinandu, ter mu o tej priliki podala v roko »memorandum«, kako važno bi bilo na mnogo strani, osobito pa v stratežnem oziru, ako bi se železnična proga: Ljubljana-Jesenice-Podbrdo-Trst prikrajšala s progo: Škofje Loka skoz Selško dolino v Podbrdo. Odkrito rečemo: kar osupnili smo, ko smo razvideli, da se je v potnem načrtu Podbrdo čisto prezrlo in da se je glavni pozdrav in poklon na Primorskem ozemlju vršil še le pri sv. Luciji, ki je od Podbrda oddaljena kakih 4—5 ur hoda! Da so potemtakem pozdravne deputacije iz Sorice, Železnikov in Selc ostale doma in ne hodile celo dol v oddaljeno sv. Lucijo, je po vsem umevno. Žal, da je tako!

— **Ulom v župnišče** so v Lenju na Goriškem izvršili, kakor se je doznalo, cigani M. Held in tovariši v noči od 9. do 10. julija, ko se je gospod kurat mudil deloma v Lomu, deloma v Borjani pri Kobaridu. Močno omrežje so zlomili z debelim kolom. Odnegli so ven na vrt skrinjico za sv. olje z novimi posodicami, en špirograf (hektograf), okoli 200 starih krajcarjev, medeno škatljo polno starih razglednic. Vse to so pa zunaj na dežju pustili, ker je bilo zanje brez vrednosti. Denarja v oni izbi ni bilo. Dekla je menila, da so le strahovi. Dalje tatje niso mogli, ker je bila soba zaklenjena. Vrata pa imajo zapale skrite v lesenih votlinah, da jih ni možno od znotraj zgeniti. Škode ni druge, nego, da je lepa mreža (križ), stara 52 let, zlomljena. Bila je vže sodna obravnava v Kanalu proti že prijetim zločincem!

— **900.000 analfabetov na Hrvaškem.** Od 2.500.000 prebivalcev, ki jih ima sedaj Hrvatska in Slavonija, je 900.000 analfabetov. Pač najboljši dokaz, kako je madžarska vlada skrbela za kulturni napredek naroda!

— **Najdena je bila** med Radovljico in Brezjami zlata ženska ura. Lastnica naj se obrne na orožništvo v Radovljici.

— **Pastoralna konferenca** za dekanijo novomeško se bode vršila dne 13. t. m. v kaptelskih protorih ob polu 11. uri.

— **Pošta v Čermošnjicah.** Piše se nam: Slavno uredništvo »Slovenca« v Ljubljani. — Slavno uredništvo! Jaz sem poštna odpraviteljica na pošti v nemških Čermošnjicah na Dolenjskem. Vaš cenjeni list je v številki 143. z dne 25. junija t. l. pod napisom »Zelo hitra pošta« objavil notico, v kateri se pošta, katero jaz vodim, dolži, da se pošta redno ne upravlja, da rabi pismo iz Čermošnjice do Rake pet dni in da se taki slučajji ponavljajo. Vse v tem dopisu je neresnično in je zaslišanje naslovljenca tega pisma po pošti in brzojavni direkciji v Trstu dokazalo, da mu je bilo pismo dostavljeno v normalnem času. — Prosim torej za popravek navedene notice. — Z odličnim spoštovanjem Marija Klemen. — Čermošnjice, dne 27. julija 1906.

Ljubljanske novice.

Ij **The Royal Vio-predstave** so jako zanimive. Tudi včerajšnja predstava je bila izborna in izvrstno obiskana. Vprašamo pa, če bi se upalo podjetje v Pragi ali Zagrebu slike tolmačiti samo nemško in s samo nemškimi napisi? Pri nas se vsako tako podjetje šopiri z nemščino, češ, saj je za Ljubljančane vse dobro. Mi pa pravimo, kar Čehi v Pragi ne

trpijo, to tudi ni za nas! Vsi drugi oziri nas čisto nič ne brigajo, mi Slovenci smo tu v ogromni večini in zahtevamo, da se nas tako primerno upošteva.

Ij **L. odborova seja »Glasbene Matice« leta 1906 7** dne 31. julija. Navzoči: predsednik profesor Štritoč, odborniki gg.: Hubad, Kobler, Rozman, dr. Rudež, Šebenik, Zotman, Zebre, dr. Žirovnik in društveni upravitelj g. Juh. Zapisnik tajnik Šebenik. — Predsednik je pozdravil odbornike, vzpodbudil jih k vestnemu delovanju, da se društvu vsesana rana čimprej zaceli, priporočil delitev dela ter izrekel trdno prepričanje, da postane »Glasbena Matica« skoraj tudi glede notranjega poslovanja vzordruštvo. Dnevni red se je tako vršil: 1. Konstituiranje odbora in odsekov. (Se je že objavilo.) Blagajniške knjige z denarjem so se izročile novemu blagajniku g. Rozmanu, kontrolorju deželnega plačilnega urada. Sklenila se je pismena zahvala bivšim odbornikom. — 2. Pokritje najnujnejših potrebščin: Učiteljske plače za 1. avgust in 1. september, zapadla zavarovalnina obeh hiš in mobilijev, nabava drv in premoga. Poravnanje računa za ravnokar izšle muzikalije in izplačitev nagrad skladateljem se je, ker ni tako nujno, odložilo. — 3. Asanacijska akcija. Za pobiranje podpisanih mesečnih vsot se napravi za ljubljanske subskribente pola vsak mesec, zunanjim pa se pošljejo čeki poštne hranilnice. Vsakdo dobi pismeno potrdilo. Pridobitev novih subskribentov prevzame asanacijski odsek pod načelstvom sodnega tajnika g. Zebreta. — 4. Za razpošiljanje muzikalij za 1904/5 in izvestja za 1905/6 se ukrene vse potrebno. Pošiljatvi bo priložen listek s prošnjo, naj bi društveniki poleg društvenine za 1904/5 povrnilo tudi postnino in prispevali za izvestje po 20 h. O plačani članarini (4 K) dobi vsak član pismeno izkaznico. Vsak nov član dobil tudi vzprejemnico in pravila. Sklene se, da je z izdajanjem muzikalij še tekom letošnjega leta toliko prehiteti, da ne bomo več zaostajali za eno celo leto, kakor do sedaj, in naroči se artističnemu odseku, da stavi čimprej tozadevne predloge. — 5. Priprave za začetek šole. Ker se dosedanjim učitelj za čelo g. Kraus preseli iz Ljubljane, poveri se g. artistični vodja Hubad, da poišče za družega. Druge priprave za začetek šole se odlože na sejo v začetku septembra. Reorganizacija društva. Sklenile so se vse priprave za temeljito spremembo pravil in poslovnika, da se doseže kar najvzornější red v vsem obsežnem poslovanju in razdelili so se tozadevni referati. Sestaviti je: a) Načrt za blagajniško poslovanje, b) načrt za sprejemanje, odpravljanje, registracijo in shranjevanje spisov, c) zgodovinski dnevnik, d) koledar za vsa periodična opravila, e) uravnavni termin za izdajanje muzikalij in izvestja, f) urediti je knjižnico in arhiv in sestaviti poslovník za izposojanje, g) določiti je razmerje med pevskim zborom in »Glasbeno Matico«, g) sestaviti je določbe za učiteljske konference in seje. — 7. Pri slučajnostih se sklene: a) V svrhu dobivne državne podpore se predlože vis. vladi izvestje in muzikalije v dveh izvodih, b) obe društveni hiši je komisielno pregledati in kar treba popraviti, c) odboro ve seje naj bodo vedno v društveni hiši, in sicer redno od septembra naprej vsako drugo soboto zvečer, ko ne bo slovenskega gledališča. — Predsednik nato zaključil sejo, ki je trajala dve uri in pol.

Ij **Redni letni občni zbor deželne zadruge dimnikarjev na Kranjskem** vršil se bode v nedeljo, dne 5. avgusta t. l. ob petih popoldne v gostilniških prostorih gospe Ivane Spitzerjeve v Ljubljani na Krakovskem nasipu št. 4, z običajnim dnevnim redom. Proti onim gg. zadrudnim članom, kise tega zborovanja brez utemeljene opravičbe ne bi udeležili, postopalo bo zadrudno načelstvo v smislu § 20 zadrudnih pravil.

Ij **Odbor »Glasbene Matice«**. V odborovi seji »Glasbene Matice« dne 31. julija konstituiral se je na občnem zboru dne 23. julija izvoljeni odbor tako-le: Občni zbor je volil predsednikom g. Antona Štritoča. Ostali odborniki imajo sledeča poslovanja: Predsednikov namestnik: g. Fran Kobler, tajnik: g. Dragotin Šebenik; tajnikov namestnik: g. Ivan Završan; blagajnik: g. Fran Rozman; blagajnikov namestnik in blagajnik pokojninskega zaklada: g. Vekoslav Ravnika; blagajnika pokojninskega zaklada namestnik: g. Ivan Završan; šolski nadzornik: g. Alojzij Zebre; šolskega nadzornika namestnik: g. Anton Razinger; knjižničar: g. Karol Zotman; knjižničarjev namestnik: g. Ant. Razinger; gospodar in upravitelj društvenih hiš: g. Vekoslav Ravnika; gospodarja in upravitelja društvenih hiš namestnik: g. Fran Kobler; preglednik poverjenstva: g. dr. Vladimir Rudež; preglednika poverjenstva namestnik: g. dr. Janko Žirovnik; pravni zastopnik »Glasbene Matice« sploh bo g. dr. Vladimir Ravnika. Odbornika brez izrecnega poslovanja sta gg. Aleksander Hudovernik in Fran Milčinski. Odseki so bili voljeni sledeči: Artistični odsek: asanacijski odsek, odsek; odsek za evidenco in nabavo novih odsek za evidenco in nabavo novih članov; odsek za uprabo pokojninskega zaklada.

Ij **Tuji v Ljubljani**. Meseca julija t. l. je došlo v Ljubljano 4297 tuincev — za 640 več kot meseca junija in za 67 več kot meseca julija lanskega leta. Od teh se je nastanilo v hotelu: »Union« 652, »Lloyd« 558, pri »Slonu« 712, pri Maliču 440, »Ilirija« 220, »pri avstrijskem cesarju« 233, »Strukelji« 180, »Bavarski dvor« 206, »Grajzer« 135, »Južni kolodvor« 187, v ostalih gostilnah in prenočiščih 864.

Ij **Zopet potrpane telefonske proge**. Vsled predvčerajšnjega kratkega naliva je zopet pretrganih po Ljubljani mnogo telefonskih prog. Kaj pa trgovska in obrtna zbornica?

— **Naprave na Golovcu**. Piše se nam: Kdo bi si bil mislil, da ima Golovec take prednosti in toliko letovičarskih lastnosti na sebi! — tako sem vzkljnil, ko sva se te dni spre-

hajala s prijateljem po Golovcu. Zlasti pa me je očaral krasen razgled s Černivčevega griča. Ta grič se nahaja ravno ob levi strani poti, ki pelje od gradu profesorja Vestra na Golovec, in stoji tako, da je razgled z njega popolnoma neoviran. Ljubljana se vidi, kakor na dlani in z njo vsi okoli stoječi hribi in planine. Gotovo je, da se to niti z Gradu niti od nikoder tako lepo ne vidi. Zlasti je lep razgled po zimi, ko vzhaja sonce baš za gledalčevim hrbtom, in bleste vse snežne gore v solnčnem svitu kakor ogromni kristali. — Golovec bo postal še velike važnosti, ker se Ljubljana vedno večja. Občinstvo si bo gotovo želelo svežega zraka in lepega razgleda, in to oboje mu nudi v polni meri Golovec. Prišla bo pri tem v poštev lepa pot, ki pelje skozi gozd in po vrhu hriba nad dve uri hoda do Laverce in Orlovega in daje mestoma krasen razgled. Zanimivo pa je zlasti, da misli posestnik v Hradeckega vasi Fran Anžič, čegar last je prej omenjeni grič, napraviti zgoraj malo kmetijo, restavracijo in poslopje za letoviščarje, za kar je za kraj zelo primeren. Po mojem mnenju bo Golovec, ako se sploh le kaj zanj stori, Ljubljani še v ponos in korist. Na omenjenem griču bi se dalo napraviti tudi zdravilišče. Spodaj na vzhodu se razprostira temen smrekov gozd, in zelo zdrava voda je istotam na razpolago. To bi bilo morda večjega pomena za mesto, kakor je videti na prvi hip. Zato je svetovati, da bi se v ta namen kaj ukrenilo.

lj Novi ljubljanski divizionar, generalni major Oskar pl. Dillmann pripada artiljeriji. Rojen je bil 1. junija 1853 v Livornu in je gojenec tehniške vojaške akademije. Poročnik je postal 1. septembra 1872 v 5. trdnjasko-topničarskem artiljerijskem polku. Majnika 1878 so ga imenovali za nadporočnika v 1. trdnjaskem artiljerijskem bataljonu. Ko je obiskal višji artiljerijski kurz, so ga prestavili k 8. polskemu artiljerijskemu polku, kjer je ostal do majnika 1. 1881, ko so ga prideli generalnemu štabu. Kot častnik generalnega štaba je bil začetkom pridelen 2. kavalerijski brigadi v Lincu od 1. januarja 1883 nadalje 49. pehotni brigadi na Dunaju. Stotnik 1. razreda v generalnem štabu je postal 1. 1883 in sicer je bil pridelen 1885 do spomladi 1. 1890. 17. pehotni diviziji v Velikem Varaždinu in pa krakovskemu trdnjaskemu poveljništvu. Aprila 1890 je postal načelnik generalnega štaba 29. pehotne divizije v Terezinu, kjer je postal novembra major. Začetkom 1. 1893 so prestavili pl. Dillmanna k 5. pehotni diviziji v Olomucu, kjer je postal novembra 1893 podpolkovnik. Meseca marca 1894. je bil pridelen divizijskemu artiljerijskemu polku št. 20 in oktobra je bil imenovan za poveljnika 11. divizijskega artiljerijskega polka. Polkovnik je postal majnika 1. 1896. Za poveljnika kornega artiljerijskega polka »Nadvojvoda Albreht« št. 5 je bil imenovan 13. oktobra 1898, kmalu potem je bil pa odlikovan z redom železne krone tretjega razreda in 8. aprila 1902 so ga imenovali za poveljnika 2. pehotne (zdaj 10. ogrske) brigade v Sarajevu. Dne 8. majnika 1902 je postal generalni major.

lj Pogrešajo že od 30. junija posestnika Alojzija Simčič iz Reke. Navedenega dne je obiskal na Poljanski cesti neko sorodnico, kateri je rekel, da gre proti Gradcu. Ker se še do zdaj ni vrnil se sumi, da se mu je pripetila kaka nesreča. Simčič je 56 let star, močan, nosi sive brke, črno obleko in bel slammik.

lj Meteorološki mesečni pregled. Minoli mesec mali srpan je bil toplei in dovolj moker. — Opazovanja na toplomeru dadó povprek v Celsijevih stopinjah: ob sedmih zjutraj 16.2°, ob dveh popoldne 24.7°, ob devetih zvečer 19.1°, tako, da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 20.0°, za 0.3° nad normalom. Največ 30.8° dne 20., najmanj 9.2° dne 2. malega srpana. — Opazovanja na tlakomeru dadó 735.8 mm kot srednji zračni tlak tega mesca, za 0.2 mm pod normalom. Najvišji 740.9 dne 18. zjutraj, najnižji 728 dne 6. popoldan. — Mokrih dni je bilo 13, padlo je pa 86.7 mm dežja. — Nevihto smo imeli ob treh dnevih, mglo enkrat zjutraj. — Med vetrovi je najčehče pihal jugovzhodni, dne 14. popoldne pa viharju podoben severozahodni. — Tekočega meseca velikega srpana pride luna dne 1. zvečer in 29. zjutraj v zemljino obližje.

Razne stvari.

Protinensko demonstracijo so priredili Italijani v S. Sebastianu ob bivanju berolinškega profesorja Meyerja. Posredovalo je vojaštvo in orožništvo.

Srebrno in zlato mesto. Iz Mehike poročajo o nekem mestu, v katerem so sezidane vse hiše iz zlate in srebrne rude in istotako zid, ki ga okoli in okoli obdaja. Mesto so sezidali Španci še v prvih časih in ga krstili Guanajuato, kakor se še dandanes imenuje. Okrog in okrog njega stoji gore, vse napolnjene s srebrno in zlato rudo. Ko so pričeli pridobivati Španci iz rud srebrno in zlato, ni bilo to pridobivanje popolno. Dobivali so ga namreč samo iz takih rud, ki so ga zadržavale v sebi v zelo veliki meri, ne pa od takih, ki so ga imele manj. Teh rud pa je bilo toliko, da so jih pričeli rabiti za zidanje mesto drugega pol srebrno in pol zlato.

Velika dobrotnica — po pomoti. V skrinjico za miloščine, ki se nahaja v neki cerkvi mesta Georgestown v severni Ameriki, je neka ženska spustila dve rabljeni poštni znamki za 2 centa, ki sta bili izdani leta 1850 v angleški Gvijani, našla ju je pa doma v neki stari kuverti. Duhovnik Kanon je te dve marki prodal v korist siromakov in dobil za nje na licitaciji 4100 mark. Bodočega leta sta te dve znamki prišli v roke drugega gospodarja, ki je dal zanj 13.000 mark. Novi kupec je te dve marki odstopil nekemu nemškemu trgovcu z markami za ceno 15.600 mark, a tisti ju je zopet prodal nekemu bogatemu Rusu za 20.000

mark. In tako je siromašna žena sicer nehote poklonila mnogo večji dar, nego morda kateri bogatin.

Someščanom!

Dne 26., 27. in 28. avgusta se vrši v Ljubljani tretji slovenski katoliški shod. Že pri I. in II. slovenskem katoliškem shodu ste pokazali izredno gostoljubnost in z veliko ljubeznivostjo prenočili na stotine gostov. Tudi to pot se obračamo do Vas s prošnjo, da pripravljalnemu odboru blagohotno odstopite kolikor mogoče veliko število prenočišč brezplačno ali pa proti primernemu plačilu. Gostje iz vseh krajev, kjerkoli prebivajo Slovenci in Slovani bodo prihiteli takrat med nas. Naj jim bodo ure, ki jih preživijo v središču našega naroda ob Vaši gostoljubnosti nad vse prijetne.

Prosimo velecenjene meščane, da naznani o stanovanjih in z opombami ali je stanovanje brezplačno ali pod kako ceno se odstopi, blagovolijo takoj poslati na dopisnici uredništvu »Slovenca«, ustmeno naznanilo pa sprejme trafikant g. Šoukal nasproti stolne cerkve.

V Ljubljani, 28. julija 1906.

Prilavljalni odbor za III. slov. katoliški shod.

Telefonska in brzojavna poročila.

SAMOUOMOR V POSLOPJU DRŽAVNEGA ZBORA.

Dunaj, 3. avgusta. Sluga knjižnice drž. zbora Aleksander Kroll se je danes v dvorani knjižnice ustrelil. Vzrok neozdravljiva bolezni.

BOLGARSKI KNEZ V AVSTRIJI.

Karlovi vari, 3. avgusta. Bolgarski knez Ferdinand se mudi tu.

OGENJ V MILANSKI RAZSTAVI. —

ŠTIRI MILIJONE LIR ŠKODE.

Mila n, 3. avgusta. Ob 4. uri zjutraj je izbruhnil ogenj v razstavinem parku. Ogenj je uničil ogrski in italijanski oddelek za dekorativno umetnost in del italijanske arhitektonične dvorane. Vzrok je stik električnih žic. Škode je štiri milijone lir.

VELIK UPOR VOJAKOV V KRONSTADTU.

Kronstadt, 3. avgusta. Predvčerajšnjim sta se v Kronstadtu uprli dve kompaniji saperjev in 4. in 7. oddelek mornarjev. Uporniki so umorili stotniškega poveljnika, nekega podpolkovnika, stotnikovo mater in sestro podpolkovnika. Tudi kontreadmiral Beklemišev je umorjen. Uporniki so se peljali s trdnjasko železnico k utrdbi Konstantin ter prijeli po hudem in vročem boju tammošnje častnike. Med uporniki je bilo tudi nekaj civilno oblečenih oseb. Uporniki so si osvojili utrdbo Konstantin in med klci: »Zemlja in prostost« razobesili so rdečo zastavo. Premagali so artilerijo, več častnikov pobili nakar so oddali iz zavzete utrdbe strel iz topa. Garda in artilerija sta pričeli obstreljavati to utrdbo in upornike. Uporniki so najprej odgovarjali s strelji, potem je pa nastala med njimi zmešnjava. Ob peti uri se je udala utrdba. Videlo se je ladjo, na kateri je del upornikov bežal. Ladja je bila takoj zasledovana. Med prijetimi uporniki je tudi 15 civilistov. Od včeraj je telefonični pogovor s Peterburgom pretrgan.

Kronstadt, 3. avgusta. Vseh upornikov je bilo 500 vojakov in 150 mornarjev. Mrtvih je osem višjih častnikov in 11 ranjenih. Koliko je med obema vojaškima strankama mrtvih in ranjenih se še ne ve, a število je veliko. Med ranjenimi in aretiranimi je tudi civilist, ki je vodil upor. Dva civilista sta bila na begu v motornem čolnu ustreljena. V Kronstadtu so splošno mnenja, da je to le predigra večjih uporov in da organizatorji včerajšnjega upora le časa niso imeli spraviti artilerije na svojo stran. Poveljnik kronstadtske trdnjave javlja, da je sedaj ondi mir, a mesto je še silno razburjeno. Vse prodajalnice, vsi hoteli so zaprti. Po mestu tabore čete v bojni opravi, posebno trg pred vojašnico mornarjev je podoben vojnemu taborišču. Vojaški kordon je napravljen okoli celega otoka. Nihče brez potnega lista ne sme ven ne notri. Na mostovih pri parnikih stoji vojaške straže. Prebivalstvo zapuša Kronstadt.

Kronstadt, 3. avgusta. Nad Kronstadtom je proglašeno vojno stanje.

UPORNA RUSKA KRIZARICA.

Peterburg, 3. avgusta. Moštvo križarice »Prujath Aseva« se je v Revalu uprlo, umorilo poveljnika in štiri častnike. Carju zveste čete so upornike premagale ter so 150 upornikov izročile oblastim.

REVOLUCIONARJI V SVETNIKOVI RAKVI.

Peterburg, 3. avgusta. V bližini Moskve so revolucionarji udri v grad, v katerem leže kosti sv. Trifona. Revolucionarji so s krste svetnikove pobrali vsa draga kamenja ter so razbili svetnikove kosti. Ostorilcih ni sledu.

MIR V SVEABORGU.

Peterburg, 3. avgusta. V Sveaborgu je mir. Železnico iz Peterburga v Viborg in vse morskobrežje straži vojaštvo.

Peterburg, 3. avgusta. Tu so mnenja, da so uradna zagotovila ruske vlade, da je zaдушeno revolucionarno gibanje v Sveaborgu in Helsingforsu, prezgodnje.

SE EN VOJAŠKI UPOR V HELSINGFORSU.

Helsingfors, 3. avgusta. V stari vojašnici v Helsingforsu je izbruhnil včeraj upor. Pri cestnih bojih je bilo 7 oseb ubitih in 7 ranjenih.

NAMERA RUSKE VLADE.

Peterburg, 3. avgusta. Ruska vlada namerava del državnih in cerkvenih posestev izročiti kmetom. To bo tvorilo glavno točko novega carjevega pomirjevalnega manifesta.

STRAŽE OB MEJAH.

Berolin, 3. avgusta. Radi dogodkov na Ruskem Poljskem so orožniške straže ob nemški meji pomnožene. Tudi na Ruskem so ob meji pomnožene straže.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiju	Vetrovi	Relativna vl. zrak v %
9. sveč.	738.0	21.7	sl. svzh.	del. obl.
7. jut.	736.9	18.0	sl. jvzh.	jasno
2. pop.	735.2	32.0	sr. jzah.	jasno
Srednja včerajšnja temp. 23.1°, norm. 19.7°.				

Borzna poročila.

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurs dunajske borse 2 avgusta 1906.

Kalobni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99.55	99.75
4% srebrna renta	99.45	99.65
4% avstrijska krona renta	99.60	99.80
4% zlatna renta	117.80	118.—
4% ogrska krona renta	94.80	95.—
4% zlatna	112.90	113.10
4% posojilo dežele Kranjske	99.20	100.20
4% posojila mesta Spljet	100.50	101.50
4% Zader	99.70	100.70
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100.25	101.25
4% češka dež. banka k. o.	99.50	99.80
4% „i. o.“	99.60	100.30
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100.10	101.10
4% pešt. kom. k. o. s 10% pr.	104.75	105.75
4% zast. pisma Innerst. hr.	100.—	100.10
4% ogr. cen. dež. hr.	100.—	100.15
4% hip. banke	100.—	100.45
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	100.—	101.—
4% obl. češke ind. banke	100.50	101.50
4% prior. Trst-Poreč lok.	99.90	—
4% prior. dol. žel.	99.50	—
4% juž. žel. kup. 1/2, 1/2	320.35	322.35
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100.40	101.40

Srečke.	Denar	Blago
Srečke od 1. 1860 1/2	220.—	226.—
1864	278.75	280.75
1866	154.60	156.60
1868	286.—	293.—
1870	287.—	295.—
1872	257.—	267.—
1874	97.—	103.25
1876	162.—	163.—
1878	22.10	24.10
1880	462.—	473.50
1882	78.—	84.—
1884	87.—	92.—
1886	56.—	61.50
1888	48.90	50.90
1890	29.35	31.35
1892	58.—	63.—
1894	73.—	80.—
1896	511.—	521.—

Delnice.	Denar	Blago
Južne železnice	164.75	165.75
Državne železnice	672.75	673.75
Avstr. ogrske bančne delnice	1756.—	1766.—
Avstr. kreditne banke	670.—	671.—
Ogrske	808.—	809.—
Zivnostenske	242.—	243.50
Premogokop v Mostu (Brüx)	713.—	723.—
Alpske montan	577.25	578.25
Praške žel. ind. družbe	2744.—	2754.—
Rima-Murányi	571.50	572.50
Trbovljske premog. družbe	272.—	274.—
Avstr. orožne tovr. družbe	587.—	590.—
Češke sladkorne družbe	136.—	137.—

Valute.	Denar	Blago
C. kr. cekin	11.34	11.37
20 franki	19.095	19.125
20 marko	23.48	23.54
Severajns	23.95	24.03
Marko	117.275	117.475
Laški bankovci	95.45	95.65
Rublj	250.25	251.—
Dolarji	4.84	5.—

Službo

cerkvenika in organista

razpisuje župni urad Selo nad Škofjo Loko.

1709 3—3

Nastop takoj. Plača po dogovoru.

Stanovanji

in sicer eno z 2 sobama, kuhinjo in pritliklinami, in eno z 1 sobo, kuhinjo, jedilno shrambo ter pritliklinami se **odasta** in sicer eno takoj, eno pa za novembrov termin v **Spod. Šiški št. 229**, Celovška cesta. V hiši je tudi vodovod. — Več se pozive istotam.

1720 4—1

Zahvala.

Povodom smrti in pogreba nepozabnega nam

Frančiška Meršolj

posestnika in čevljarja v Radovljici

izrekamo najpristrčnejo zahvalo vsem, ki so ob pogrebu rajniku izkazali zadnjo čast, posebno pa še g. župniku Iv. Trpinu, ki je vodil pogreb, g. kaplanu Ant. Tomelju za njegove obiske in tolažbe do rajnika, požarni brambi, ki se je mnogoštevilno udeležila pogreba, pevcem izobraževalnega društva za lepe glinjive nagrobnice, vsem darovateljem vencev, ter priporočamo obče priljubljenega rajnika v pobožen spomin in molitev.

Radovljica, 2. avgusta 1906.

1725 **Zalutajoči sorodniki.**

Tužnega srca naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene matere, sestre in tete, gospe

Marije Finžgar roj. Stroj

ki je umrla danes zjutraj ob 1/2. uri po dolgotrajni, mučni bolezni, večkrat prevedena s sv. zakramenti za umirajočo, v 56. letu svoje starosti. Pogreb drage rajnice se bodo vršili jutri, t. j. v soboto, dne 4. t. m., popoldne ob 5 uri iz hiše žalosti Marije Terezije cesta (Kolizej) na pokopališče k Sv. Križu. Svete maše zadošnice se bodo brale v raznih cerkvah. Drago rajnico priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

V Ljubljani, 3. avgusta 1906.

1726 1—1 **Zalutajoči ostali.**

Pekarija

v trgu **Cerknici** se dá v **najem** pod prav ugodnimi pogoji; je edina v trgu, torej brez konkurence. Naredi se veliko prometa, ker je trg velik in se nahaja ondi c. kr. sodnija in davkarija ter so vsako leto vojaške vaje (manevri) po več časa. Natančnejša pojasnila daje lastnik **Ant. Majdič**, Kranj, ali pa v **Cerknici št. 62.** 1723 3—1

Oddá se takoj pod jako ugodnimi pogoji **lokal** za 1721 1

prodajalno

na Jesenicah,

v hiši, kjer obstoji ta obrt že nad 25 let. Leži tik kolodvorskega skladišča in železnice. Zraven je tudi **stanovanje** in **skladišča.**

Več se izve pri lastniku **Ivanu Ferjanu na Jesenicah**, Gorenjsko.

Oddati je 1715 3—2

prodajalna

v pritlikju na **Dunajski cesti 20**, in sicer takoj.

Pozivé naj se v odvetniški pisarni **dr. I. M. Hribarja v Sodnijskih ulicah 2.**

Hotel „južni kolodvor“

prej **LORBER**

priredi v **soboto, 4. t. m.,**

koncert

ljublanske društvene godbe pod osebn. vodstvom kapelnika g. Poula. Začetek ob 8. zvečer. Vstop prost.

Obenem si usojam opozoriti na izbornu **kuhinjo** ter izvrstna **vina** iz vinogradov dež. sod. svetnika Ravnikarja, notarja Vršca in stotnika Fridol Kavčiča. Velespošovanjem

A. SEYDEL, hotelir.

Tisk »Katoliške Tiskarne« v Ljubljani.

Štajerske novice.

Š Kaplan Rabuza izpuščen. Danes popoldne smo dobili iz Šoštanja brzojavko: »Sodišče je Rabuza na brzojavno povelje državnega pravdnika danes popoldne izpustilo.« — Pričakujemo nadaljnih poročil.

Š V pomirjenju živcev! Štajerski »Narodovci« so že taki, da najprej psujejo, obrekujejo in napadajo, ko se jim pa odgovori ter pokaže bruno v njih lastnem očesu, začnejo javkati in tožiti. Na ta način skuša sedaj tudi celjski Armin spraviti nas do molka, češ, da se vtičemo v njegove zasebne družinske razmere, kar baže nikakor ni prav. Radi priznamo, da ne vlečemo nikdar in nikjer z veseljem zasebnosti v politični boj, nego da se tega sredstva poslužujemo le v skrajni sili, če se nas na enak način izživlje. Tudi o Arminovih zasebnih razmerah nam je došlo toliko pojasnili in dopisov, da bi ž njimi lahko precej časa polnili predale štajerskih novic, pa tega nismo hoteli, ampak Arminu samo en svet dali, naj se briga za svojo lastno deco. Ta stavek je dal Arminu zopet povod, da napada svojega tovariša Levstika in mu očita, da njegove družinske razmere niso takšne, kakršne bi morale biti. Nepristranski bralec naj presodi, kdo je bil bolj oseben, mi ali Armin! Sicer pa povemo odkrito Arminu in njegovim privrsovcem, da nas taki apeli, priobčeni v »Slov. Narodu«, prav nič ne premaknejo z našega stališča. Kaj boste politično moralo pridigali v »Narodu«, če gar ves političen boj proti Slovenski Ljudski Stranki obstoji le v podlem brskanju po izmišljenih in pikantnih aferah v raznih farovžih ter Marijinih družbah! Tudi celjski dopisniki »Narodovci« so istega kalibra kakor oni s Kranjskega. Ni še dolgo tega, ko je znan celjski dopisnik nekemu gospodu, v kojem je slutil našega poročevalca, v »Narodu« njegove telesne napake očital. Gospod Armin, le pomirite se, vam se ni zgodila nikaka krivica, pač pa vašemu tovarišu gosp. Levstiku, ki ga krivično napadajo. Gospod Levstik nam na odprti dopisnici piše, da mu nasprotniki ne dajo mir, ker ga dolže, da piše članke v naš list in nas lepo prosi, da se izjavimo, če smo dobili od njega sploh kdaj kak dopis v tej zadevi. Drage volje potrdimo gospodu Levstiku, da od njega nobenega podatka in dopisa ne v tej ne v kateri drugi zadevi nismo dobili. Člani uredništva to lahko tudi pod prisego izjavijo. Gospod Armin, ne smete misliti, da imate v gospodu Levstiku nasprotnika, protivnikov imate ne samo v Celju, v Trbovljah in na Vrnskem, kjer vas najbolj poznajo, ampak tudi drugod, in celo med svojimi političnimi somišljeniki vse polno.

Š Sodna imenovanja. Državnega pravdnika namestnika dr. Franc Kočvar pl. Konzenheim v Celju in dr. Maks Gorjup v Gradcu sta postala deželno-sodna svetnika. Zadnji je prestavljen k okrajnemu sodišču v Avež.

Š Dve železnični progi. Ob svojem času se je ne malo govorilo o železnici Dunaj-Novni. Ta bi vozila z Dunaja skozi Fehring-Radgoni-Ljutomer-Ormož dalje proti jugu do kraja Novi. Prostor za tir so l. 1872 že merili. In pri tem je ostalo, delo se ni izvršilo. Pred desetletjem so pa iz Spilfelda potegnili železno cesto do Radgone in pa do Ljutomera. Sedaj se ti dve imeni pogosto čujeta, Radgona in Ptuj. Radgona si želi železnice proti Ptuj a Ljutomer v Ormož. Za »Radgono« bi nova proga sedanjo Spilfeld-Radgona-Ljutomer zapustila pri kraju Porekija in bi se vijala med vinorodnimi gorami skozi Ptuj v Rogatec. Za »Ljutomer« bi se pa železnica podaljšala od kolodvora, cesta bi se okoli pokopališča zasukala v Žeravnice, ki so književnemu svetu znani po Vrazovih glasih »iz dobrane žeravinske«, nadaljevala bi se vstric okrajne ceste pod Svetinjami do kolodvora v Ormožu. Ta proga bi merila 20 kilometrov in bi stala 1 in pol milijona kron, črta Porekija-Ptuj-Rogatec pa bi bila dolga za 80 do 100 kilometrov in bi potrebovala 12 milijonov kron. Bržčas bomo se iz Ljutomera v Ormož vozili prvle, kakor pa iz Radgone v Ptuj. Zadevo Ljutomer-Ormož ima v rokah odbor, ki obstoji iz sledeče imenovanih gospodov: Radgono zastopajo: župan pl. Kodolčič, potem Reitter in dr. Kamnikar, Ormož: župan Kautzhammer, dr. Delpin in Petovar iz Ivanjkeve, Ljutomer: okrajni načelnik Ivan Kukovec in občinski odbornik Oswald Hönigmann pa župan Thurn.

Š Marija Nazaret. »Katoliško slovensko izobraževalno društvo« v Nazarjih priredi dne 5. avgusta t. l. v samostanskih prostorih predstavo »Lurška pastarica«. Čisti dobiček je namenjen za nabavo novega odra. Zato se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Š Kazni se je hotel odtegniti 31letni Andrej Kuhar, izdelovalec opeke iz St. Jurja ob juž. žel. Bil je namreč pri okrožnem sodišču v Celju v preiskovalnem zaporu zaradi tatvine. Kar je obolel, so ga oddali v Gizeleino bolnišnico. Tu je pa porabil prvo ugodno priliko, da je v sami srajci in spodnjih hlačah pobegnil. Spoznati ga je lahko, ker je na levem očesu slep. Najbrže se kmalu čeprav ne prostovoljno vrne v varno zavetje okrožnega sodišča.

Š Slovenska posest. G. notar Franc Stupica v St. Lenartu v Slov. Goricah je kupil hišo Vincenca Lorbeke. Tako je prišla zopet nemška hiša v slovenske roke. St. Lenart napreduje.

Š Umrla je v Stročji vasi pri Ljutomeru soproga veleposestnika Jožefa Vrščič. — V Ormožu je umrl dolgoletni bilježniški uradnik Jakob Lukec.

Iz slovanskega sveta.

sl Ruski policijski stroški so znašali leta 1905 27.728.000 rubljev. V tekočem letu so že potrošili za vzdrževanje policije 48.908.000 rubljev in še poleg tega iz nekega neznanega vira 3.431.075 rubljev.

sl Čehi v Budimpešti. Pri letošnjem štetju prebivalcev v Budimpešti se je našlo v glavnem mestu Ogrske 5081 Čehov, tako da Čehi kar število zadene so v četrti vrsti za Mažari; pred njimi so Slovaki in Nemci.

sl Hočejo se učiti slovanskih jezikov. Dr. E. Kovács namerava v ogrskem državnem zboru postaviti predlog, da bi država dajala podporo tistim dijakom, ki bi hoteli neki del svojih študij izvršiti na nekateri slovanski univerzi, zlasti na češki ali poljski, da bi tam poznali narod, njegove nazore in si osvojili njega jezik. — Sama misel baje tako ugaja ministru Apponyju, da jo namerava že v prihodnjem semestru deloma uresničiti.

sl Maturanti iz Belgrada so obiskali te dni Sarajevo.

sl Shod češke duhovščine. V Preravi je zborovala dne 31. m. m. češka duhovščina iz Moravske in Slezije. O položaju cerkve je poročal dr. Hruban, o novem šolskem redu pa župnik Trukal. Sklenili so resolucijo, ki ugovarja, da se morajo učitelji verouka udeleževati učiteljskih konferenc in da nadzorujejo veroučitelje nadučitelji. Sklenili so, da ustanove za olomuško škofijo društvo za duhovnike. Protestirali so tudi proti načrtom, da se odstrani iz šole krščanski nauk in proti nameram razdružiti zakona.

sl Kongres bolgarskih učiteljev se te dni vrši. Nastavljene so sledeče zahteve: Osnovna plača začasnih učiteljev mora znašati letno najmanj 1200 levov in največ 1800. Osnovna plača definitivnih učiteljev mora znašati 1500 levov. Vsake tri leta naraste za 20 odstotkov do maksima 3600 levov. Vsak učitelj, ki učiteljuje deset let, mora prejemati v slučaju, da zapusti službo, 70 levov pokojnine. Učiteljskemu pokojninskemu fondu mora država letno prispevati.

sl Število prestopov h katoliški cerkvi na Ruskem. Po besedah »Cerkv. Ved«, prestopilo je v holmski eparhiji h katoliški cerkvi 110.000 pravoslavni, v litevski 30.000, v minski in grodnenski 10.000, vkup 150.000 pravoslavni. Ti prestopi so se zgodili od 1. majnika 1905 do danes in se bodo še pomnožili, ker, kakor omenjeni list trdi, katoliški misijonarji marljivo delujejo, dočim ruski »batjuške«, bolj skrbijo za svoje gospodarstvo nego za svoje ovčice.

Književnost in umetnost.

* Nov oertorij je spisal cerkveni glasbenik don Lorenzo Perosi. Peli ga bodo v sikstinski kapeli ob obletnici papeža Leona XIII.

* Šopek šolskih pesmi. S posebnim ozrom na narodne in v narodnem duhu zložene napeve. Izdaja v štirih delih. Priredil in na svetlo dal Anton Kosi. Prvi del. Na podlagi Koprivnik-Majcnove »Začetnice«, Razinger-Zumrovega »Abecednika« in »Prvega berila« istih dveh sestaviteljev. Založil izdajatelj

(A. Kosi v Središču na Štajerskem). Cena 90 vin. Drugi del. Na podlagi II. dela Schreiner-Hubadove »Čitanke« in Josin-Ganglovega »Drugega berila«. Cena 1 K. »Dobro blago se samo hvali«, tako mi je prišlo na misel, ko sem dobil v roke pričujoča zvezka šolskih pesmi. Zato bi pravzaprav ne potrebovala zbirka druge ocene, kot: »Vzemi in poi!« Vendar pa moram prav posebno pohvaliti srečno misel, da je g. zbiratelj in skladatelj porabil veliko število narodnih napevov za šolske pesmi. Le šola more oteti poginjajočo narodno pesem. Pač tudi društva lahko mnogo store; pa v družtvih se udeležujejo petja le posamezni člani, javnih nastopov je pa premalo, da bi si ljudstvo moglo pesmi priučiti. V šoli so pa vsi otroci, torej cel narod, prisiljeni, da se nauče lepih narodnih napevov, ki se jih pa — kar uči izkušnja — kaj radi uče. Morda bo kdo majal z glavo, češ: čemu pod narodne napeve nov tekst? — Pač bi tudi jaz nič ne imel zoper to, ako bi se moglo izvesti, da bi se ohranili tudi tekst. A ne gre, ker besedilo velikokrat ni primerno šoli. Škode pa vendar narodni napev nič ne trpi, ako se mu podloži novo besedilo, saj narod sam pogosto besedilo izpreminja in preneja: v raznih krajih se na razne napeve pojo razne besede. Pomisliti moramo tudi to, da se na ta način vsaj napev ohrani in razširi med ljudstvo, če se že ne morejo ohraniti besede. . . . Pa tudi druge skladbice, ki so še v zbirki od raznih skladateljev, so po napevu večinoma prav primerne nežni mladini, tako, da se bodo gotovo rabile z uspehom. Pevski pouk bo v šoli gotovo postal vsled »Šopka« bolj zanimiv, šolsko petje bo gotovo napredovalo, ako bo učitelj znal zbirati pesmi primerne razmeram. Zato želimo, da g. skladatelj nadaljuje započeto delo in srečno konča v prosih narodne pesmi in v veselje šolski mladini. Fr. K.

Darovi.

II. Izkaz milodarov za pogorelce v Starem trgu pri Ložu.

Čč. gg.: Jakob Pavlovčič, župnik, 20 K; Anton Kukul v Sv. Juriju 10 K; Lorenc Kristofič, župnik v pok., 28 K; Podboj Ivan, župnik, 15 K; J. Tavčar iz Šinkovega turna 30 K; G. Vilman, župnik v Ljubnem, 28 K 40 h; Fr. Gornik, dekan, 10 K; Jakob Porenta, župnik v Stopičah, 18 K 90 h; Andrej Pipan, župnik v Poličah, 8 K; Fr. Kepec, župnik v Češnjicah, 7 K; Jože Žagar, župnik v Pečah, 11 K 76 h; župnik Antončič in župljani ihanski 40 K; Mihael Arko, dekan, 38 K; Franjo Dovgan, prošt v Metliki, 47 K; Hönigman, župnik v Kropi, 16 K 36 h; gg.: Ludovik Grossman z Dunaja 30 K; Franc Petrič iz Ljubljane 50 K; Karol Stüdl iz Prage 30 K; duhovnja St. Peter 16 K; župni urad v Črnomlju 16 K 40 h; žirovski župljani 18 K; župni urad v Planini 10 K; župni urad v Hotedršici 15 K 64 h; župni urad v Logatcu 28 K; upravnštvo »Slovenca« 20 K; župni urad v Bohinski Beli 16 K; župni urad v Kranju 18 K 60 h; župni urad v Hrenovicah 20 K; župni urad v Kamniku 26 K; župni urad v Besnici 22 K; župni urad v Mar. Dev. v Polju 60 K; župni urad Stara Oselica 25 K; župni urad Brezovica 24 K; župni urad Polhov Gradec 14 K; župni urad Podbrezje 8 K; upravnštvo »Slovenca« 18 K; župni urad Studeno 5 K; župni urad Sava 8 K; župni urad Ribno 10 K; župni urad St. Jurij 4 K; župni urad na Homcu 10 K; župni urad Tunjice 5 K; sodražki župljani 30 K; župni urad Komenda 22 K; župni urad v Podkraj 10 K; odbor »Kmetске posojilnice« v Starem trgu 100 K; »Konsumno društvo« v Starem trgu 65 K; župni urad v Slavini 10 K; župni urad Stranje 6 K; župni urad v Mavčicah 10 K; župni urad v Dolu 8 K; kuracijski urad Trnje 10 K; župni urad v Ribnici 51 K; župni urad Škofja Loka 50 K; upravnštvo »Slovenca« 5 K.

Bog povrni vsem blagim dobrotnikom stoterno, kličejo nesrečni pogoreci, proseč nadalje velepotrebne pomoči.

Župni urad v Starem trgu pri Ložu.

Izjava.

1630 3—3

Na »Svarilo«, ki so je priobčili v tem listu dne 21. t. m. **Ljubljanski tapetniki in dekoraterji**, stopim iz zvan prvič iz samote (v Soteski št. 8) na javnost in izjavljam nastopno:

Kot samostojen trgovec s pohištvo sem na podlagi svojega obrtnega lista registriran pod št. 276/6 ex 1899 in sem upravičen imeti v zalogi, prodajati in jemati naročila na vsakršne meblje in vse mogoče pohištvo in tudi vse tapetniško blago, med katero glasom sistematskega obrt. zaznamka št. 290 (razpis c. kr. trgovskega ministrstva od 4. avgusta 1899, št. 29.757) spada opremljanje postelj, vseh vrst matraci in dekorativno tapetirani predmeti in blago, n. pr. zofe, otomani, fotelji, dekoracijski divani in tudi preproge, okenske preproge, rolieauxi, brez omejitve glede na velikost, kakovost in konstrukcijo.

Kateremu tvorničarju, upravičenemu mojstru in zlasti za to stroko, kateremu tapetniškemu mojstru se mi zdi potrebno poveriti izdelovanje blaga, montažo itd., za to pa nisem dolžan nobeni konkurenci, najmanj pa še onim **svarilnikom „Ljubljanskih tapetnikov in dekoraterjev“**, polagati računa.

Svoje velečenjene odjemalce uljudno opozarjam na ta popravek, se jim prav uljudno priporočam za vestno izvršitev vseh naročil in znamenjam z odličnim spoštovanjem

Fran Ksav. Casper

v Ljubljani, Soteska št. 8.

Arhitekt

1672 4

Ferdinand Trumler

oblast. konces. mestni stavb. mojster

Ljubljana — Pred škofijo 3

prevzema vseh vrst stavbe kot nove zgradbe, pr. zidave, adaptacije, prenovitve, rekonstrukcije, dalje izdelavo načrtov in proračunov, merjenje in cenitve.

Specialiteta cerkvene stavbe.

Izvršitev umetnih načrtov za vseh vrst poslopja in izvedba perspektivnih risb za ista. **Izredno kulantne cene in točna izvršitev.**

Službo dobi

1714 2—2

cerkovnik in organist

pri župni cerkvi na Črnučah pri Ljubljani.

Plačilo in nastop po dogovoru.

Radi zapoznele sezone se dobe najfinejše izvršene **volnene** 1629 10

Tennis-obleke po

12 gl.

Najfinejša in največja izbira **kofekcije za gospode in dame** po čudovito nizkih cenah.

Angeško skladišče oblek

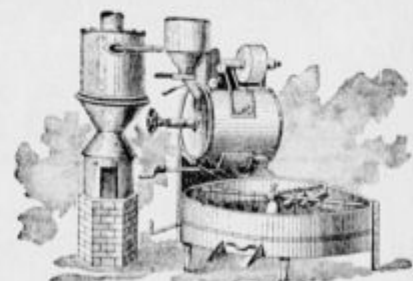
O. Bernatović,
Ljubljana, Mestni trg 5.

Karel Planinšek

prva ljubljanska veležgalnica za kavo z elektriškim obratom ter specialna trgovina za kavo in čaj v Ljubljani **samo na Dunajski cesti, nasproti kavarne „Evropa“ (postajališče cestne železnice)**

priporoča vsak dan na stroj sveže žgano kavo; najfinejše vrste in preizkušene zmesi po najnižjih cenah. Po pošti razpošiljam vsak dan.

1335 20—8

DELNIŠKA DRUŽBA ZDRUŽENIH PIVOVAREN ZALEC in LAŠKI TRG v Ljubljani, telef. št. 103. — priporoča svoje

izborna pivo v sodcih in steklenicah.

Zaloga v Spodnji Šiški, telefona št. 187.

990 50—32

2391 188

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

Podružnica v CELOVCU.

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—.

Zamenjava in ekskomptuje

izdane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavelje.

Ekomp in inkasso mena.

Rezervni zaklad K 200.000.—.

Daje predjme na vrednostne papirje.

Zavaruje srečke proti kurzal izgubi.

Borzna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

zaradi zakupne oddaje oz. dobave sena, slame, drva in premoga, deloma ovsa za v postajah

Gradec in Felierhof Schattleiten	vojaško preskrbovališče v	Gradec	6.
Ljubno, Marein, Bruck o. M., Judenburg	c. kr. okrajno glavarstvo v	Bruck na Muri	7.
Maribor, Slov. Bistrica, Strass	vojaško preskrbovališče v	Maribor	13.
Celje, Ptuj	vojaška podružnična zaloge za postelje v	Celje	14.
Ljubljana		Ljubljana	16.
Celovec, Št. Peter, Št. Vid na Zili Volšperk	vojaško preskrbovališče v	Celovec	10.
Beljak, Jezernica, Kotje	vojaška oskrbovališčna podružnica v	Beljak	9.
Trbiž, Malborghet in konk. kraji Rabi Bovec Šmohor	občinski urad v	Trbiž	22.
Trst, Koper		Trst	17.
Gorica, Gradišče, Ronchi, Kanal, Tolmin	vojaško preskrbovališče v	Gorica	20.
Pulj		Pulj	21.

Za to obravnavo veljavne pogoje obsegajo razglasi in zvezki, pogojev, ki se dobivajo zastoj in ki so na ogled pri vojaških preskrbovališčih v Gradcu, Mariboru, Celovcu, Ljubljani, Trstu, Gorici in Pulju pri preskrbovalnih podružnicah v Beljaku in Celju. 1053 3-3

V Gradcu, julija 1906.

C. in kr. intendantca 3. voja.

Razglas.

Vsled sklepa kranjske hranilnice se dovoli petim eksternim učencem brezplačen pouk na ljubljanski trgovski in vzgojevalni šoli za šolsko leto 1906/7 s potrebnimi učnimi pripomočki vred.

Prosilci, ki morajo dopolniti 14. leto, naj vložijo tu sem svoje prošnje, podprte z uacionalo, ubožnim listom ter izpričevalom o dovršenem 3. razredu realke, gimnazije ali meščanske šole s pohvalnim redom iz pravosti in vsaj s povoljnim redom iz ostalih učnih predmetov vsaj do 15. septembra, da se potem vse došle prošnje v odobrenje predlože slavnemu ravnateljstvu kranjske hranilnice.

Ljubljana, dne 31. julija 1906.

Ravnateljstvo trgovske šole.

Artur Mahr.

1698 3-2

Vintgar

restauracija Jos. Žumer

se priporoča častitim gostom, letovičarjem, ob šolskih izletih, in sploh izletnikom.

Z naravnim vinom, svežim pivom, okusnimi toplimi in mrzlimi jedili.

Za zabavo je pijanino.

Na razpolago lastni vozovi in konji.

Večji obedi naj se izvolijo pravočasno naznaniti. 1031 14

949 28 se dobé le pri

SINGER Ko.

akc. družba za šivalne stroje

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta.

Svarimo s tem najnujnejše svoje odjemalce pred šivalnimi stroji, ki jih ponujajo drugi trgovci pod imenom „izvirne Singerce“. Ker mi svojih strojev nikdar ne oddajamo takim trgovcem, obstoje taki „izvirni Singerjevi stroji“ k večjemu iz starih rabljenih, iz tretje roke dobljenih šivalnih strojev, za katere ne moremo niti prevzeti kakega poročstva, niti doposlati posamnih delov.

Odvetniški

koncipijent

z legalno substitucijsko pravico, sprejme mesto odvetniškega koncipijenta. 1413 6-8

Naslov pové upravnistvo tega lista.

2 enonad-stropni hiši

se prodasta pod zelo ugodnimi pogoji. Več pove lastnik na Trnovskem pri- stanu št. 14 v Ljubljani. 1026 13

Naznanilo!

Usojam si svojim častitim prejšnjim naročnikom in slavnemu občinstvu najuljudneje naznaniti, da sem z današnjim dnevom zopet otvoril svojo

zalogo piva

v Metelkovih ulicah št. 19.

Prodajalo se bode: uležanec, marčno in dvojno marčno pivo v sodčkih po 1/8, 1/4 in 1/2 hektolitra, kakor tudi marčno in dvojno marčno pivo v zabojih po 25 steklenic.

Za častita naročila se priporoča

Julij Staré,

posestnik v letu 1818 ustanovljene pivovarne v Mengšu.

1701 10-3

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani

priporoča župnim uradom v nabavo ob priliki kanoničnih vizitacij, birmovanj itd.:

Missale Romanum

a) za kapele in manjše cerkve:	Kron
Oblika male četvorke. Velikost 30×22 1/2 cm. V črni vezavi z rdečo obrezo in zlatim križem	25'80
isto z zlato	27'50
Oblika četvorke. Velikost 31×22 1/2 cm. Črna vezava z rdečo obrezo	32'40
isto z zlato	34'80
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu	42'—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	49'20
isto z drugobarvanimi vložki	54'—
b) za večje cerkve:	
Oblika velike četvorke. Velikost 34×25 cm. V črni vezavi z rdečo obrezo	35'50
isto z zlato	38'—
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo-rdečem šagrinu	50'—
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	53'—
isto z drugobarvanimi vložki	54'—
Oblika male pole. Velikost 36×25 cm. Črna vezava z rdečo obrezo	43'20
isto z zlato	44'40
bogato in fino pozlačene platnice v svitlo - rdečem šagrinu	52'80
isto v črešnjevo-rdeči ali olivkasto-zeleni teletnini	57'60
isto z drugobarvanimi vložki	60'—

Preces ante et post missam pro opportunitate sacerdotis dicende. Oblika četvorke. Za zakristijo mesto tabel 27 1/2×20 cm vezano z zlatim križem na platnicah	3'84
Ritus benedictionis et impositionis primarii lapidis pro ecclesia aedificanda, consecrationis ecclesiae et altarium et benedictionis signi vel campanae ex pontificali romano depromptus. Vezano	2'76
Benedictionale Romanum sive sacrae Benedictiones ex Rituali Romano ac ex Missali necnon Pontificali Romano excerptae. Vezano	3'75
Epistolae et Evangelia totius anni secundum Missale Romanum etc. 36×25 cm. Rdeč šagrin, zlata obreza	33'60
Graduale de tempore et de Sanctis juxta ritum sanctae Romanae eccl. Cum cantu. Črni tisek vezano	5'28
Isto rdeč in črni tisek	7'68
Pontificale Romanum summorum pontificum etc. Sine cantu eleg. vezano	9'72
Isto cum cantu eleg. vezano	15'60

Kanon table krasno izdelane pod celuloidom se rabijo brez okvirja in se brez škode snažijo in umivajo; v velikosti 39×24 1/2 cm (stranske 14×24 1/2 cm). Cena cele garniture	16'70
Isto v velikosti 40×27 1/2 cm (stranske 16×27 1/2 cm). Cena cele garniture	16'—

Missae pro defunctis. Oblika četvorke 31×22 1/2 cm platno, rdeča obreza	3'48
usnje,	6'—
z zlato	6'96
Isto. Večja oblika 26×25 cm. Platno, rdeča obreza	4'56
usnje,	7'20
z zlato	8'40

Dannerbauer-Pugnet, Praktisches Geschäftsbuch für den Gurat-Clerus Oesterreichs. Vezano	24'—
---	------

Slika njega Svetosti sv. Očeta Pija X. z jako ličnim Passepartout robom, velikost 57×44 1/2 cm, brez okvirja	8'—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	15'—
Slika njega Prezvzišenosti kneza in škofa ljubljanskega Dra Antona Bonaventure Jeglič-a v isti velikosti in slični izvršitvi	14'—
z lepim lesenim okvirjem in šipo	21'—